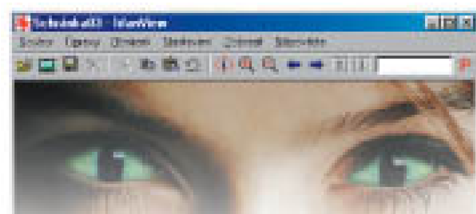
11
2003

Zdarma na CD: programy na zvýšení výkonu počítače a hry

+ CD-ROM

počítač pro každého

Nejčtenější počítačový časopis v ČR
55 Kč / 76 Sk

Na CD český návod k prohlížeči obrázků IrfanView

Vypalte si CD ve Windows XP

str. 19

Vše o počasí na internetu

str. 36

Novinky v tarifech mobilních telefonů

str. 45

DOMÁCÍ POČÍTAČ:

Jak vybrat reproduktory

str. 42

RECENZE:

Zahrajte si s Alíkem

str. 16

Levná kvalitní laserová tiskárna

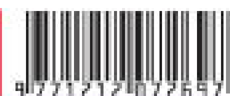
str. 12

A teď už vím, jak na to!

- Jak zapojit pevný disk do PC
- Sestavte si vlastní rodokmen
- Jak získat víc místa na disku
- Organizér – kontakty a plánování času
- Jak se neztratit ve formátech dokumentů
- Jak na formuláře v Accessu
- Obrázky v dokumentu MS Word

Křížovka o ceny: výukové programy pro školáky

Vážení čtenáři,

tento úvodník je poslední před naším referendem o vstupu České republiky do Evropské unie. Zatímco občané Slovenské republiky tento krok již učinili (a k tomu jim upřímně blahopřeji), my jej máme těsně před sebou. Nechci na tomto místě suplovat práci našich politiků a diskutovat o výhodách a nevýhodách našeho připojení k ostatním evropským státům ani o tom, jaká Evropská unie je a jaká by měla být. Omezím se jen na tvrzení, že jinou možnost, než se k ní dříve nebo později připojit, stejně nemáme, a že čím dříve se tak stane, tím lépe. Těším se totiž na to, až se u nás po vzoru Evropské unie a většiny jejích členských zemí dostane zasloužené pozornosti a podpory využití informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání, a to nejen ve školách, ale i v celoživotním vzdělávání všech občanů. Přístup vlád vyspělých států (i Evropské komise) k této problematice byl dobře vidět na veletrhu World Education Market, který se konal minulý týden v Lisabonu. Naše projekty Internet do škol či Hodiny internetu jsou z tohoto pohledu nesmělým začátkem. Jdeme však správným směrem a věřím, že po vstupu do Evropské unie tím směrem i popoběhneme.

A pokud se už teď chystáte do Evropy, třeba zatím jenom na dovolenou, nezapomeňte se podívat na internet na aktuální předpověď počasí. Na stránkách 36 a 37 vám poradíme, které internetové stránky s informacemi o počasí byste měli navštívit.

Ivan Heisler, šéfredaktor

Barevná laserovka

Pro uživatele požadující laserovou tiskárnu s možností barevného tisku nabízí společnost Hewlett-Packard novou řadu tiskáren **HP Color LaserJet 1500**, která se dodává ve dvou verzích: model Color LaserJet 1500 stojí 35 990 Kč s DPH a levnější model Color LaserJet 1500L vás přijde na 26 474 Kč s DPH. Tiskárny pracují s rozlišením 600 dpi a využívají HP Imageret 2400, technologii míchání barev a vyhlazování křivek. Rychlost tisku dosahuje 16 stran za minutu černobíle nebo 4 stran barevně. Připojení k počítači se realizuje přes rozhraní USB 2.0, volitelně lze tiskárny připojit do počítačové sítě pomocí tiskového serveru HP Jetdirect. Tiskárny jsou koncipovány na měsíční zatížení 30 000 stran.

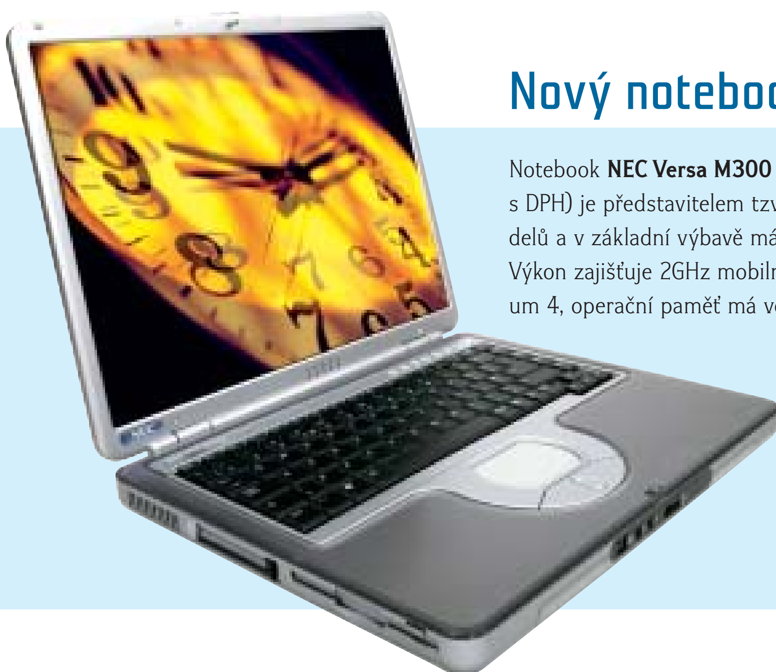
http://www.hp.cz

Léto na Tiscali

Společnost Tiscali připravila pro své uživatele nový speciál, zaměřený na blížící se dobu letních dovolených. Na adrese *http://leto.tiscali.cz* najdou návštěvníci této stránky tematické okruhy z oblasti dovolené. Jde o tyto okruhy: dovolená u moře, hory a příroda, města a památky, exotika; rady na cestu: vybavení do přírody, zdraví na cestách, škola fotografování; rezervace: zájezdy, last moment, letenky, ubytování v ČR, hotely ve světě; cestovní pojištění, letní bazar. Na speciální stránce *http://bulharsko.tiscali.cz*, věnované dovolené v Bulharsku, se uživatelé mohou zúčastnit soutěže o letecký zájezd do této země.

http://leto.tiscali.cz

Nový notebook NEC

Notebook **NEC Versa M300** (60 988 Kč s DPH) je představitelem tzv. all-in-one modelů a v základní výbavě má vše podstatné. Výkon zajišťuje 2GHz mobilní procesor Pentium 4, operační paměť má velikost 256 MB, obraz se zobrazuje na 15palcovém displeji s rozlišením 1024 × 768 bodů, pevný disk má kapacitu 30 GB. Kromě disketové mechaniky je notebook NEC Versa M300 vybaven i kombinovanou mechanikou CD-RW/DVD-ROM. Uživatelé mají k dispozici např. i tři porty USB a jeden port FireWire, nechybí ani modem a síťová karta. NEC Versa M300 má rozměry 329 × 265 × 38 mm a hmotnost 2,77 kg. Součástí dodávky je operační systém Microsoft Windows XP Professional CZ a standardní záruka je dva roky.

http://www.nec.cz

Internetové kurzy pro učitele zdarma

Společnost Scio uvolnila přístup do svých internetových kurzů všem učitelům zcela zdarma. Jde o kurzy českého jazyka, o kurzy matematiky pro žáky 5., 9. tříd a pro maturanty a pro posledně jmenované navíc o kurz základů společenských věd. Učitelé tak mají možnost setkat se s komplexním a propracovaným učebním prostředím žáka, záznamem a vyhodnocením jeho činnosti i s dalšími moderními prvky, které kurzy přinášejí. Během dubna, kdy měla tuto možnost jen část škol, se k přístupu do kurzů zaregistrovalo přes pět set škol. Další se mohou obracet e-mailem na adresu *online@vzdelavani.cz*; uvedou-li adresu školy a IZO, obdrží přístupové heslo e-mailem.

http://www.scio.cz.

Vyhledávač nejlevnějších letenek na Tiscali

Internetová společnost Tiscali zavedla na svém portálu novou službu Tiscali Steward, která pomůže uživatelům nalézt letenky za nejlepší ceny. V rámci této služby je zájemce prostřednictvím e-mailů nebo zpráv SMS bezplatně informován o nabídce nejlevnějších letenek do vyžádané destinace. Uživatel se musí zaregistrovat, určit místo, kam hodlá letět, vybrat si, jak často si přeje být informován, a také to, jaké informace chce dostávat na e-mailovou adresu nebo na číslo SMS. Uživatelé e-mailové služby Tiscali mohou bezplatně vyhledávat letenky až do tří různých destinací současně.

http://steward.tiscali.cz

Encyklopedie pro každého

Tvůrci on-line encyklopedie COTO.JE připravili aplikaci, která je bezplatně k dispozici komukoli, kdo provozuje internetové stránky a chce svým návštěvníkům přinést vyšší kvalitu při porozumění jejich obsahu. Aplikace byla nazvána „Označ-Klikni-Najdi". Pouhým označením zvoleného textu myší a kliknutím na ikonu, kterou provozovatel umístí na svou stránku, se zájemci o vysvětlení tohoto textu otevře okno, kde nalezne výsledky vyhledávání z encyklopedie COTO.JE. Kliknutím si pak lze jednotlivá hesla zobrazit přímo v encyklopedii, někdy i včetně vyobrazení. Informace o této aplikaci jsou k dispozici na adrese *http://www.coto.je/okn*.

http://www.coto.je

Anketa PPK č.11/03

Které HW testy byste v PPK nejraději četli?

A) test komponentů,
B) test sestav počítačů,
C) test tiskáren, monitoru, doplňků,
D) test digitální techniky,
E) test spotřební elektroniky.

Své odpovědi nám můžete poslat SMS zprávou na číslo 9000103, a to ve tvaru: **VOGEL*PPK11 A.**

Na začátek SMS zprávy napište slovo VOGEL. Příznak PPK11 a písmeno odpovědi od sebe oddělte mezerou a od slova VOGEL hvězdičkou nebo čárkou.

Cena za odeslanou SMS zprávu je určena posledními dvěma číslicemi z čísla, na které je SMS zpráva odesílána. SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o.

Infolinka: +420 225 018 225

Výherci budou kontaktováni telefonicky za účelem převzetí cen.

Přenosný projektor

Společnost Umax rozšiřuje svoji nabídku o nový osobní LCD projektor **Umax lumen LX230** (85 388 Kč s DPH). Díky snadné obsluze a automatickým nastavením osloví tento projektor i začínající uživatele. S hmotností 3,1 kg je Umax lumen LX230 snadno přenosný. Pracuje v rozlišení 1024 × 768 bodů, podporuje zobrazovací režimy 4 : 3 a 16 : 9, světelný výkon je 1200 ANSI lumenů, kontrastní poměr je 300 : 1 a lampa s výkonem 120 W UHP má životnost až 4000 provozních hodin. Zajímavostí tohoto modelu je digitální lupa, jež umožňuje plynule zvětšit obraz až do desetinásobku původní velikosti. Záruční doba projektoru je dva roky.

http://www.umax.cz

ADSL po dobu tří měsíců zdarma

Společnost Tiscali oznámila, že zákazníci, kteří podepíší dvouletou smlouvu o využívání služby Tiscali ADSL, budou první tři měsíce využívat službu zdarma (celková úspora od 3897 Kč do 31 797 Kč). Zákazníci, kteří uzavřou pouze jednoletou smlouvu, budou službu Tiscali ADSL využívat zdarma první měsíc (celková úspora od 1299 Kč do 10 599 Kč). Nabídka bezplatného využívání služby se nevztahuje na instalační náklady ani na měsíční poplatek za pronájem modemu ADSL a je platná pro zákazníky, kteří podepíší smlouvu do 30. června 2003.

http://broadband.tiscali.cz

Rychlé pálidlo

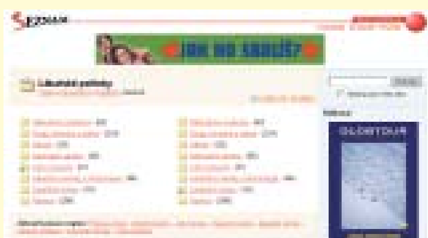
Vypalovací mechanika Plextor PlexWriter Premium čte a zapisuje rychlostí 52× a přepisuje rychlostí 32×. Interní paměť mechaniky má velikost 8 MB a samozřejmostí je ochrana proti podtečení paměti. Pomocí funkce „GigaRec“ můžete dokonce nahrát 1,2 GB dat na standardní CD 99minutové (nebo 1 GB dat na CD 80minutové), zvýšení kapacity o 40 % uvítají hlavně milovníci hudby. Mechanika PlexWriter Premium je dostupná jak v interní verzi s rozhraním IDE (bílé nebo černé provedení), tak v externí USB verzi (černé provedení).

http://www.servodata.cz

Seznamte se s novým Seznamem

Na začátku června čeká internetový portál Seznam.cz zásadní proměna. Jaké nejdůležitější úpravy Seznam čekají? Pokud uživatel hledá organizaci v určitém regionu, výsledek vyhledávání se omezí pouze na subjekty působící v tomto regionu. Stránka s detailními informacemi o nalezené firmě bude obsahovat logo, fotografie a další užitečné informace. Nekomerční stránky je možné setřídit nejen podle abecedy, ale také podle jejich kvality. Pro okamžitý přehled budou u jednotlivých stránek k dispozici malé náhledy. Pro pokročilé vyhledávání budou k dispozici operátory plus, minus, hledání frází, omezení hledání pro určitý server apod. Je možné hledat i v dokumentech typu Word, Excel či PDF.

http://www.seznam.cz

Zálesák

V příštím vydání časopisu Počítač pro každého naleznete plnou verzi multimediálního CD-ROM, který nese název Zálesák. Pojďme si říci, o čem CD je a co vás čeká.

Zálesák

multimediální CD-ROM (texty, videosekvence a zvuky)

Cena: zdarma pro čtenáře časopisu Počítač pro každého.

K dostání: v příštím čísle časopisu Počítač pro každého (jde o číslo 12/2003, které vychází 18. 6. 2003).

Určení: věk 8 – 99 let.

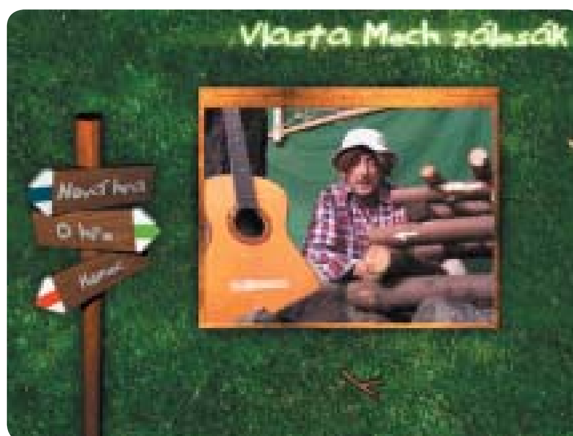
Jaký musím mít počítač?

Váš počítač by měl mít následující minimální konfiguraci: procesor Pentium o frekvenci 200 MHz, operační paměť o kapacitě 32 MB, zvukovou kartu, mechaniku CD-ROM, rozhraní DirectX 7.0 nebo vyšší a operační systém Windows 95/98/2000/XP.

Zálesák je multimediální kviz, který zábavnou formou prověří vaše znalosti přírody a trampování, což se vám před prázdninami může hodit. Celým kvizem vás bude provázet zkušený zálesák Vlasta Mech, který vám nejen poradí, jak s cédéčkem pracovat, ale také po každé sadě otázek ohodnotí váš výkon.

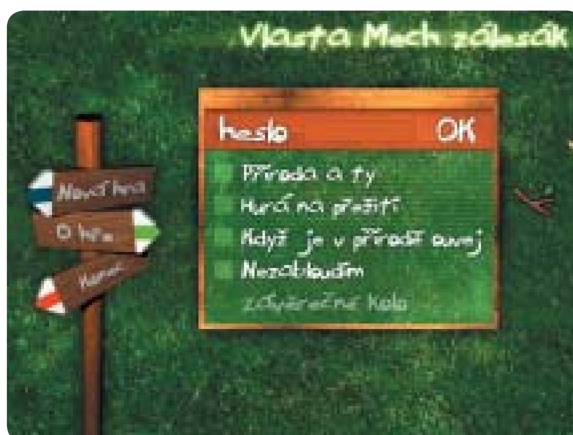
Hned po vložení CD do mechaniky vás v úvodní videosekvenci uvítá Vlasta Mech. Poté se můžete vrhnout do zodpovídání otázek. Čekají na vás čtyři oblasti: Příroda a ty, Hurá na přežití, Když je v přírodě ouvej a Nezabloudím. V části Příroda a ty najdete otázky týkající se přírody, část Hurá na přežití prověří vaši schopnost přežít v přírodě, část Když je v přírodě ouvej obsahuje otázky týkající se zdraví a poslední část Nezabloudím otestuje vaše schopnosti orientace a vaše dovednosti v problematice práce s mapou a kompasem.

Každá oblast obsahuje deset otázek. Na otázky odpovídáte ano/ne. Splést se můžete maximálně ve dvou odpovědích (oblast je splněna pouze tehdy, zodpovíte-li správně na osm a více otázek). Poté můžete přejít k další oblasti. Jednotlivé oblasti nemusíte plnit postupně, ale můžete je libovolně přeskakovat. Pokud se vám například nedaří splnit oblast Příroda a ty, můžete zkusit další oblast a k oblasti Příroda a ty se vrátit později.

Cédéčko obsahuje spoustu kvalitních a vtipných videosekvencí.

Po splnění každé oblasti získáte heslo, která má následující význam. Pokud budete chtít v plnění kvizu pokračovat třeba další den, stačí do políčka zadat poslední heslo, které jste získali, a díky tomu budete moci pokračovat přesně v tom bodě, ve kterém jste předcházející den skončili.

Vaše znalosti budou prověřeny ve čtyřech oblastech.

Po splnění všech čtyř oblastí (které můžete splnit v libovolném pořadí) vás čeká část Závěrečné kolo – zde najdete deset závěrečných otázek. Pokud se vám podaří úspěšně projít i touto částí, hra končí a vy získáváte zálesáckou maturitu.

CD-ROM obsahuje velké množství otázek, vtipných videosekvencí a namluvených komentářů. Díky multimediálnímu cédéčku Zálesák nejen získáte nové vědomosti, ale také se pobavíte.

-ngu

Výkon a výbava za dobrou cenu

S levnými notebooky jako by se poslední dobou roztrhl pytel. Za cenu do 50 000 Kč včetně DPH máte skutečně pestrou nabídku, kterou rozšiřuje i přenosný počítač Umax ActionBook 575T, jejž pořídíte za 42 688 Kč s DPH.

Pod označením levný se však neskrývají málo vybavené či nevýkonné přístroje. Samozřejmě se nejedná o modely překypující nejnovějšími technologiemi, jako je např. technologie Centrino s velmi úspornými, a přitom výkonnými procesory a s integrovanými bezdrátovými síťovými kartami, ale z hlediska výkonu i vybavenosti najde běžný uživatel to, co potřebuje, i mezi levnými notebooky.

Například recenzovaný Umax ActionBook 575T je poháněn výkonným procesorem Intel Pentium 4 taktovaným na frekvenci 2,4 GHz. Notebook má k dispozici 256 MB operační paměti a pevný disk pojme až 30 GB dat. Displej s úhlopříčkou 14,1 palce pracuje v rozlišení 1024 × 768 obrazových bodů. Obrazová data pro displej připravuje čipová sada SiS 650, která pro zpracování obrazu standardně využívá z operační paměti 32 MB. V Biosu notebooku lze kromě 32 MB nastavit i jinou velikost paměti vyhrazenou pro obraz, a to 16 MB nebo 64 MB. Použitý procesor není mobilní verze přímo určená pro notebooky, ale jedná se o klasický procesor, určený pro stolní počítače. Jeho výhodou je, že za nižší cenu (oproti procesoru mobilnímu) nabízí velmi dobrý výkon, ale je také náročnější na napájení, což se projeví v délce provozu při chodu na baterie.

U současného notebooku nemůže chybět ani kombinovaná mechanika, sloužící pro čtení disků CD a DVD a pro zápis na disky CD. Použitá mechanika Teac DW-224E čte disky DVD rychlostí 8× a u disků CD jsou parametry 24× (čtení a zápis) a 10× (přepis). Pro vypalování slouží program Roxio Easy CD Creator.

Kromě optické mechaniky je tento model standardně vybaven i disketovou mechanikou, za samozřejmost lze považovat integrovaný modem, síťovou kartu a zvukovou výbavu. Dvojice reproduktorů je zabudována pod klávesnicí v prostoru pro opření dlaní, výstup na externí reproduktory nebo sluchátka, vstup pro připojení externího mikrofonu a otočné kolečko potenciometru se nacházejí v levém boku přístroje.

Naopak musíme vyzdvihnout přítomnost portů IrDA a IEEE1394 (FireWire), dvou zdířek rozhraní USB 2.0 a portu S-Video. Zcela běžný není ani port PS/2, pomocí kterého můžete k notebooku připojit externí klávesnici nebo myš. Myš u notebooku již tradičně supluje dotyková destička (touchpad) doplněná o dvě „myší" tlačítka. Ke klávesnici tohoto notebooku máme několik připomínek. Často používané klávesy v pravé straně klávesnice jsou zmenšeny (např. klávesa Enter a směrové klávesy) a klávesa Insert je netradičně umístěna napravo od mezerníku, takže si na její novou pozici budete muset zvykat.

Jak si recenzovaný model vedl ve výkonnostních testech, vidíte z připojené tabulky. Pro srovnání jsme zde uvedli i výsledky dvou notebooků v testu uveřejněném v PPK

Klady a zápory ±

- \+ kombinovaná mechanika CD-RW a DVD-ROM
- \+ brašna
- \- výdrž při provozu na baterie
- \- slabší výkon ve 3D herním testu
- \- netradiční rozmístění kláves

7/2003. Model Fujitsu Siemens Amilo D 7820 je poháněn stejným procesorem a přenosný počítač Toshiba Satellite S1410-604 je k dispozici za podobnou cenu jako Umax. Všechny tyto notebooky pracují pod operačním systémem Windows XP Home Edition CZ. U modelů Amilo D a Satellite se na vyšším výkonu zejména v herních aplikacích projevují výhody plynoucí z osazení specializovanými grafickými čipy, oba tyto notebooky mají také delší výdrž při napájení z akumulátoru. V tomto testu se však i kvůli nižší kapacitě akumulátoru (4000 mAh) dal slabší výsledek u modelu Umax očekávat.

Zadní část notebooku. Zleva: zdířka pro napájení, port PS/2 (pro připojení externí klávesnice nebo myši), paralelní port (např. pro připojení tiskárny), zdířka od modemu (pro připojení telefonního kabelu), port VGA (pro připojení externího monitoru), 2 porty USB, S-Video (pro propojení notebooku s TV nebo s videem), port IEEE1394, známý také jako FireWire (např. pro připojení digitální videokamery), a zdířka od síťové karty (pro připojení do počítačové sítě).

Oproti srovnávaným notebookům však Umax ActionBook 575T vítězí v menších rozměrech (308 × 254 × 38 mm) a při porovnání hmotnosti – váží 2,9 kg. Na stranu kladů lze kromě velmi dobré „počítačové“ výbavy zahrnout i standardně dodávanou brašnu. Záruka platí po dobu dvou let.

-mse

	Umax ActionBook 575T	**Fujitsu Siemens Amilo D 7820** – pro srovnání	**Toshiba Satellite S1410-604** – pro srovnání
Cena včetně DPH	42 688 Kč	54 990 Kč	46 238 Kč
Poskytl	Umax Czech, a. s.	Fujitsu Siemens Computers, s. r. o.	CHG Trade, a. s.
WWW adresa	www.umax.cz	www.fujitsu-siemens.cz	www.chgtrade.cz
Záruka	2 roky	2 roky	2 roky
Procesor/frekvence	Pentium 4/2,4 GHz	Pentium 4/2,4 GHz	Mobile Celeron/1,8 GHz
Velikost operační paměti	256 MB	256 MB	256 MB
Displej/rozlišení	TFT 14,1"/1024 × 768	TFT 15"/1024 × 768	TFT 14,1"/1024 × 768
Grafický čip/grafická paměť	SiS 650/32 MB (sdílená)	ATI Mobility Radeon 9000/32 MB	nVidia GeForce4 420 Go/16 MB
Výstup na TV	Ano (S-Video)	Ano (S-Video)	Ano (kompozitní výstup)
Pevný disk/kapacita	IBM/30 GB	Fujitsu/30 GB	Hitachi/30 GB
Optická mechanika	CD-RW/DVD-ROM Teac DW-224E	CD-RW/DVD-ROM QSI SBW-241	CD-RW/DVD-ROM Toshiba SD-R2212
Disketová mechanika	Ano	Ano	Ano
Síťová karta/modem	Ano/ano	Ano/ano	Ano/ano
Akumulátor	Li-Ion, 4000 mAh	Li-Ion, 5880 mAh	Li-Ion, 4500 mAh
Porty USB/IEEE1394	2/1	2/1	3/0
Operační systém v ceně	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ
Rozměry (š × h × v)	308 × 254 × 38 mm	326 × 275 × 43,6 mm	328 × 287 × 52 mm
Hmotnost	2,9 kg	3,6 kg	3,3 kg
Výsledky testů*			
Celkový aplikační výkon SYSmark 2001	163	216	168
– internetové aplikace	189	253	184
– kancelářské aplikace	142	184	153
Quake 3 Arena (1024 × 768 – 16 bitů/32 bitů)	36,8/25,7	159,6/146,2	120,8/103,0
Výdrž při napájení z akumulátoru	2:14 hod.	2:34 hod.	2:47 hod.

*** Vyšší hodnoty označují vyšší výkon.**

Levná laserovka domů i do kanceláře

Levných laserových tiskáren s cenou kolem 6000 Kč není na trhu mnoho. A pokud od tiskárny požadujete i slušnou rychlost tisku, váš výběr se ještě zúží. Tiskárna Samsung ML-1210 by však při takovém výběru měla vydržet až do posledních kol.

Stojí totiž 6332 Kč s DPH a její maximální rychlost tisku je 12 stran za minutu. K počítači se tato monochromatická tiskárna (netiskne barevně) formátu A4 připojuje prostřednictvím rozhraní USB nebo prostřednictvím rozhraní paralelního. Při připojení prostřednictvím rozhraní USB jsou podporovány operační systémy Windows 98, ME, 2000 a XP; pokud používáte operační systém Windows 95 nebo systém Windows NT 4.0, které rozhraní USB nepodporují, využijete k připojení tiskárny Samsung ML-1210 rozhraní paralelní. V balení s tiskárnou však není zahrnut žádný datový kabel – kabel USB nebo kabel paralelní si tedy musíte zakoupit zvlášť.

Instalace tiskárny

Z přiloženého CD je instalace ovladačů tiskárny velmi snadná, po dokončení instalace ovladačů není nutné restartovat počítač a tiskárna je připravena k zahájení činnosti. Instalační průvodce stejně jako rozhraní ovladače tiskárny však s uživatelem komunikuje v angličtině. Díky jednoduchému rozvržení dialogových oken, určených pro zadávání tiskových parametrů, však tento fakt nebude při ovládání tiskárny zásadní překážkou ani pro uživatele tímto jazykem nedotčené.

Zadání počtu kopií, velikosti a orientace papíru.

Vlastnosti

Tiskárna Samsung používá k tisku fonty Windows, takže netiskne z prostředí DOS. Tiskový procesor této tiskárny pracuje na frekvenci 66 MHz, má k dispozici 8 MB paměti a maximální rozlišení tisku je 600 dpi. Ve volbách při zadání tisku můžete zvolit i rozlišení 300 dpi. Zásobník papíru má kapacitu 150 listů, výstupní zásobník pojme 100 listů papíru. Do zásobníku se čisté listy papíru zakládají v pozici na výšku, výtisky z tiskárny vyjíždějí buď do horního zásobníku také v pozici na výšku, nebo předním výstupem před tiskárnu.

Na tiskárně jsou tři tlačítka. Tlačítkem Toner Save zvolíte úsporný režim, který při tisku šetří toner (podle výrobce až 40 %). Volbu úspory toneru můžete zadat i v ovladači tiskárny. Tlačítkem Cancel/reprint zrušíte právě probíhající tisk, a pokud tiskárna netiskne, spustí se tisk poslední vytištěné stránky. Po stisku tlačítka Demo se vytisknou základní informace o tiskárně.

V nově zakoupené tiskárně je tzv. starter toner s kapacitou pouze na potištění cca 1000 stran, nová tonerová náplň stojí 2284 Kč s DPH a je připravena pro tisk cca 2500 stran. Vytištění jedné strany papíru A4 s 5procentním pokrytím vás vyjde (pokud pomineme náklady na elektrickou energii a na papír) cca na 91 haléřů.

Rychlost tisku

Při zjišťování rychlosti tisku jsme tiskárnu k počítači s operačním systémem Windows 98, druhé vy-

Klady a zápory

- + snadná instalace
- + tichý chod
- + nízká cena
- - rozhraní není lokalizováno do češtiny
- - v balení není kabel pro připojení tiskárny k počítači

USB port.

Paralelní port.

Tiskárnu Samsung lze k počítači připojit prostřednictvím rozhraní USB nebo prostřednictvím rozhraní paralelního.

dání, připojili prostřednictvím rozhraní USB a ve všech případech jsme zvolili rozlišení 600 dpi. Dospěli jsme k těmto výsledkům: 10stránkový textový dokument s malým grafickým logem jsme vytiskli za 1 minutu 25 sekund, fotografie formátu A4 byla vytištěna za 22 sekund, pět stránek grafiky bylo hotovo za 40 sekund a 18stránkový soubor ve formátu pdf se tiskl 1 minutu 39 sekund.

V připojené tabulce můžete rychlostní výsledky porovnat s výsledky tiskárny Minolta PagePro 1200W, kterou jsme recenzovali v PPK 1/2003. Jedná se také o levnou laserovou tiskárnu (6698 Kč s DPH) s paralelním i s USB rozhraním a s maximální rychlostí tisku 12 stran za minutu. Z tabulky je zřejmé, že až na test tisku grafiky, ve kterém je tiskárna Samsung o celých 32 sekund rychlejší, jsou naměřili velice podobné výsledky.

Měření rychlosti tisku	Samsung ML-1210	Minolta PagePro 1200W – pro srovnání
10str. textový dokument s malým grafickým logem	1:25 min.	1:02 min.
Fotografie formátu A4	22 s.	20 s.
5 stran grafiky	40 s.	1:12 min.
18str. soubor ve formátu pdf	1:39 min.	1:39 min.

Volba rozlišení tisku.

Kvalita tisku

Tiskárna Samsung ML-1210 nás oslovila snadnou instalací, jednoduchým ovládáním i kvalitou tisku. Tisk textových dokumentů má výbornou kvalitu, při tisku grafiky, obrázků a fotografií jsou patrné neduhy typické pro všechny laserové monochromatické tiskárny (je patrné rastrování a nedostatky jsou vidět i při tisku přechodů mezi odstíny šedé). Laserové tiskárny jsou však koncipovány hlavně pro tisk textů a zde nás tiskárna Samsung o svých kvalitách přesvědčila. Ta je připravena na tiskovou zátěž až 12 000 stran za měsíc. Líbil se nám i tichý chod tiskárny, takže za cenu 6332 Kč s DPH se jedná o výbornou volbu pro domácnosti i pro malé kanceláře. Proto jsme tiskárně Samsung ML-1210 udělili ocenění Tip PPK.

-mse

Samsung ML-1210 i

Monochromatická laserová tiskárna formátu A4

Cena: 6332 Kč s DPH.

Poskytl: Libra Electronics, s. r. o.

Rozhraní: USB, paralelní.

Tisk v rozlišení: 300 × 300 dpi, 600 × 600 dpi.

Maximální rychlost tisku: 12 str./min.

Paměť tiskárny: 8 MB.

Kapacita standardního zásobníku papíru: 150 listů.

Kapacita výstupního zásobníku: 100 listů.

Podporuje operační systémy: Windows 95, 98, ME, NT 4.0, 2000, XP, Linux, MacOS od verze 8.6.

Rozměry: 329 × 352 × 229 mm.

Hmotnost: 6,2 kg.

Kapacita zásobníku toneru: 2500 stran.

Cena zásobníku toneru a světlocitlivého válce: 2284 Kč s DPH.

Záruka: 2 roky.

www.libra.cz

Slovník s obrázky

Spíše než výuku gramatiky očekávejte od Easy Language zlepšování své slovní zásoby.

Easy Language – angličtina

Nároky na počítač – pro spuštění potřebujete počítač s jedním z těchto operačních systémů: Windows 95, 98, Windows Millennium, Windows NT, Windows 2000, Windows XP.

Další informace najdete na internetové adrese ***www.1-easysoft.com***.

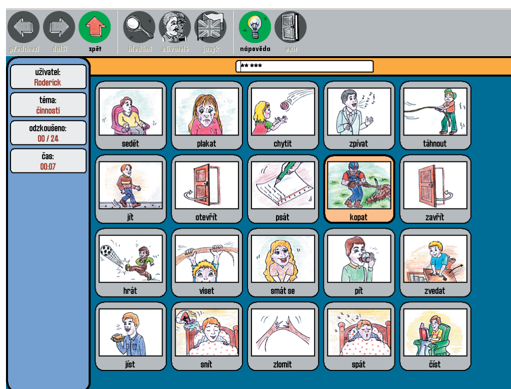
Orientační cena: 490 Kč.

Easy Language je jednoduchý program pro procvičení slovní zásoby. Do redakce jsme dostali na testování program, který je zaměřen na angličtinu, ale můžete si koupit také program na výuku němčiny a španělštiny.

Celkem 1286 výukových položek (přibližně 1000 slovíček a zhruba tři stovky vět) je přehledně rozděleno do sedmadvaceti oborových kategorií, jako jsou barvy, doprava nebo třeba kalendář. Možností, co s vámi vybraným oborem dělat, je několik, pro začátek se například hodí funkce Seznam.

Instalace je jednoduchá: po vložení cédéčka se spustil instalační program a v každém okně stačilo kliknout na tlačítko Další.

Po spuštění program nabídne sadu oblastí, které si můžete procvičit. Po vybrání oblasti se zobrazí dialogové okno a v něm vyberete akci, kterou chcete v daném programu provádět.

Seznam

Při zapnutí tohoto modu se vám zobrazí všechna slova v dané oblasti doplněná českým překladem a pro lepší srozumitelnost i obrázkem. Pokud na kterékoli ze slov kliknete, uslyšíte hlas se správnou výslovností. Krom toho máte možnost si pomocí mikrofonu nahrát vlastní výslovnost pro každé ze slov a tu pak snadno porovnávat s výslovností autorů – po kliknutí levým tlačítkem myši na kterýkoli výraz se přehraje výslovnost originální, po kliknutí pravým tlačítkem se přehraje výslovnost vaše.

Výuka

Další z variant už od vás vyžaduje více aktivity než možnost minulá. Opět si nejdříve zvolíte kategorii, kterou si chcete procvičit, a poté se výukový program mění ve vašeho zkoušejícího – přehrává vám jednotlivá slova a vy je musíte buď najít a označit v nabídce obrázků, nebo dané slovíčko vypsat – v tom případě vám pomáhá nápověda ve formě počtu písmen. Při špatné odpovědi vás program opraví a předloží vám odpověď správnou.

Test

Až si v kategorii začnete věřit, je čas na test. Test ve své podstatě funguje stejně jako výuka, ale liší se od ní ve dvou zásadních rozdílech – zaprvé vám při nesprávné odpovědi neprozradí správné řešení a zadruhé se jeho výsledek zapíše do vaší listiny. Na test i na výuku si můžete nastavit časový limit, a to jak na jednotlivou položku, tak na celý test. Přednastavená rychlost je však rozhodně dostačující a pravděpodobně nebudete potřebovat tuto hodnotu měnit.

Gramatické obory

Easy Language však nenabízí pouze učení slovíček, máte zde i možnost procvičit si základní gramatické znalosti, jako je časování sloves „být“ nebo „mít“, skloňování přivlastňovacích zájmen nebo různé obměny modálních sloves „moct“ a „muset“. Zkoušení probíhá přesně tak, jak bylo popsáno výše, avšak s tím rozdílem, že jednotlivé výrazy nejsou doplněny obrázky. Gramatických oborů je celkem devět.

Další nastavení

Podle toho, jak se cítíte, si můžete vybrat i obtížnost, ve které budete podstupovat veškerou výuku.

U seznamu, výuky i testu si můžete ve většině kategorií zvolit mezi zkoušením jednotlivých slov a rovnou slovních spojení, která jsou samozřejmě o něco těžší.

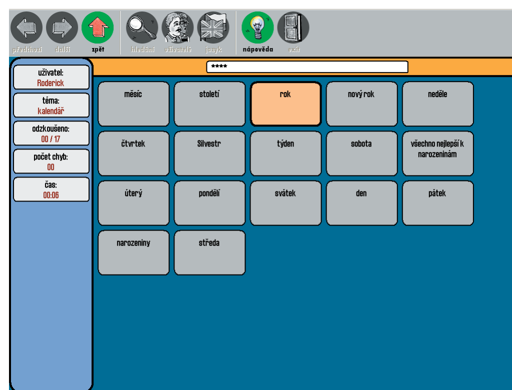
Program vám nabízí též možnost vytvářet a spravovat seznam uživatelů programu. Pro každého z nich udržuje samostatné statistiky úspěšnosti jeho testů.

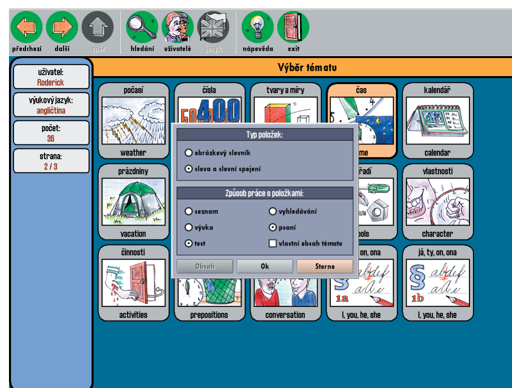
Součástí Easy Language je i slovník, pomocí kterého můžete nalézt libovolné slovo i jeho ekvivalent v opačném jazyce. Vyhledávat je možné, i pokud znáte jen část slova; program v takovém případě najde všechna slova obsahující zadaný řetězec.

Verdikt

Celkově je Easy Language zajímavý produkt, který začátečníkům v angličtině jistě zpříjemní jejich první kroky. Pokročilí angličtináři v tomto titulu bohužel zřejmě nenajdou příliš novinek, které by je zaujaly, ale přesto mohou program využít přinejmenším k naučení správné výslovnosti. Konečné rozhodnutí, zda zvolit Easy Language English, nebo některý z konkurenčních titulů, je však zcela na vás.

-maz

Pro milovníky výkonu

Výborně vybaveným počítačem s výkonem na rozdávání je model HAL3000 iPlatinum. Je to ideální počítač pro domácnosti, kde k často provozovaným programům patří náročné hry, na jejichž provozování je výkonný počítač nezbytně nutný.

Hotestování jsme obdrželi samotný počítač s klávesnicí a s myší – tedy bez monitoru a bez reproduktorů. Skříň počítače, klávesnice i myš jsou vyvedeny v černé barvě, pouze na čele počítačové skříně jsou použit i panel stříbrné barvy. Klávesnice i myš jsou od firmy Logitech. Klávesnice obsahuje tlačítka pro spouštění programů, jako je internetový prohlížeč a program pro elektronickou poštu, i tlačítka pro nastavení hlasitosti. Myš má optický snímač pohybu.

Ve výbavě počítače HAL3000 iPlatinum (stojí 40 016 Kč s DPH) najdete vše, co od současných počítačů pro domácí použití vyžadujete. Ve standardní výbavě je vypalovací mechanika Teac, mechanika DVD-ROM Toshiba a modem a na základní desce je integrována zvuková karta. V čele počítače jsou dva porty USB, dalších šest portů USB se nachází v zadní části počítače.

Pohonnou jednotkou počítače je procesor Pentium 4 s taktovací frekvencí 2,4 GHz. Operační paměť má velikost 512 MB a na pevný disk se vejde 120 GB dat. Grafická karta ATI Radeon 9500 Pro má 128 MB grafické paměti a obsahuje konektor S-Video pro připojení TV a dále DVI rozhraní pro připojení LCD monitoru s digitálním rozhraním. Díky výstupu na TV můžete počítač propojit s televizorem a přehrávané DVD filmy sledovat na obrazovce televize. Hlavní předností této grafické karty však je, že poskytuje velmi dobrý výkon i pro hraní 3D her.

V dolní části čela počítače jsou vyvedeny dva porty USB.

Výsledky herních testů uvádíme v tabulce u položek 3D Mark 2001, 3D Mark 2003 a Quake 3 Arena. Výsledky jsou skutečně velice dobré; pokud byste chtěli mít v počítači ještě výkonnější grafickou kartu, je k dispozici např. karta ATI Radeon 9700 Pro.

Z výsledků testů je zřejmé, že HAL3000 iPlatinum může i těm nejvýkonnějším počítačům dobře konkurovat – je to velmi dobře vybavený počítač, který bude ideální volbou pro ty uživatele, kteří požadují vysoký výkon za rozumnou cenu. V té je zahrnut operační systém Windows XP Professional CZ, vypalovací program Nero Burning Rom, program PowerDVD pro přehrávání DVD titulů a slovník Lingea Lexicon 2002. Skvělá je také tříletá záruka na počítač.

-mse

	HAL3000 iPlatinum
Cena s DPH	40 016 Kč
Poskytl	100MEGA Distribution, s. r. o.
WWW adresa	www.100megadistribution.cz
Záruka na PC	3 roky
Technické parametry	
Čipová sada základní desky	Intel 865PE
Procesor	Pentium 4/2,4 GHz
Velikost operační paměti	512 MB
Grafická karta a monitor	
Čip grafické karty /grafická paměť	ATI Radeon 9500 Pro/128 MB
Výstup na TV (S-Video) /konektor DVI	Ano/ano
Monitor	Ne
Mechaniky	
Pevný disk/kapacita	WD/120 GB
Vypalovací mechanika	Teac W552E (52×24×52×)
Mechanika DVD-ROM	Toshiba SD-M1712 (16×48×)
Ostatní vybavení	
Modem/síťová karta	Ano/ano (integrována na základní desce)
Zvuková karta	Integrována na základní desce
Operační systém	Windows XP Professional CZ
Výsledky testů*	
SYSmark 2001 – celkově/ internet. apl./kancelář. apl.	233/263/206
3D Mark 2001 – 1024 × 768/1280 × 1024/1600 × 1200 (32 bitů)	10 740/8757/7012
3D Mark 2003 – 1024 × 768/1280 × 1024/1600 × 1200 (32 bitů)	3610/2587/1968
Quake 3 Arena – 1024 × 768/1280 × 1024/1600 × 1200 (32 bitů)	246,6/201,0/140,1

* Vyšší hodnoty označují vyšší výkon.

Alík – Pojď si hrát

Kdo by neznal Alíka, průvodce pěknými internetovými stránkami *www.alik.cz* pro děti a také průvodce třemi multimediálními CD-ROM Než půjdu do školy, Můj první slabikář a Veselá matematika. Dnes vám krátce představíme Alíka a jeho čtvrtý CD-ROM. Nese název **Pojď si hrát** a nabízí několik zábavných (pro malé školáky a předškoláčky vlastně výukových) her, při kterých mohou děti rozvíjet své schopnosti a dovednosti.

Alík – Pojď si hrát

Soubor her pro malé školáčky

Vydal/Poskytl: Silcom Multimedia, Opava.

http://www.silcom-multimedia.cz

Cena: 599 Kč.

Grafika programu je jednoduchá (to se však nedá vždy říci o použitých hracích obrázcích), hodně barevná, tak jak se to dětem líbí, jeho ovládání je intuitivní a většina dětí ho jistě zvládne bez potíží. Pokud ne, pak je Alík obvykle někde nablízku a napoví. Škoda jen, že u některých her nápověda chybí (zejména by to bylo potřeba u ovládání hudebního záznamového zařízení). To je však jen malá kaňka na jinak výborném programu.

Soubor her

Na CD-ROM je připraveno celkem devět typů her – Hudební skladatel, Výtvarník, Oděvní návrhář, Skládanky, Pexeso, Obrázkové kostky, Patnáctka, Obrázkový tetris a Barevná mozaika. Názvy většiny her jasně charakterizují jejich obsah a pravidla nebo způsob řešení děti snadno pochopí. Kde to má smysl, má hra tři stupně obtížnosti (řešení pro třetí stupeň bude občas náročné i pro rodiče) a řadu variant (obvykle různých hracích obrázků), proto své řešitele jistě brzy neomrzí. Po správném vyřešení každé úlohy se aktivuje veselá animace a výsledky (počet tahů, čas potřebný k vyřešení) se ukládají do tabulek, aby bylo možno sledovat pokroky malého řešitele nebo aby děti mohly mezi sebou soutěžit.

Alíkova bohatá nabídka.

Některé hry věrně simulují skutečné hraní, např. hra Obrázkové kostky sestavování trojrozměrných kostek jejich otáčením tak, aby vznikl souvislý obrázek. V těch hrách, ve kterých dítka prokazují vlastní grafické sklony, např. ve hrách Omalovánky nebo Oděvní návrhář, je možno vytvářené obrázky ukládat a později je dokončit nebo se jimi pochlubit. Při hře Hudební skladatel mohou děti své vlastní hudební pokusy ukládat a později si je přehrávat. Ve hře Patnáctka se neskládají kostky s čísly, ale s jednotlivými částmi obrázků a jejím cílem je celý obrázek postupným posunováním jednotlivých dílků správně poskládat – a to je mnohem těžší než jednoduchá číselná patnáctka. Skládanka má však vždy řešení.

Animace

Pokud zjistíte, že se při pohybu myši mění její kurzor, je to jasná známka toho, že v daném místě je připravena nějaká animace nebo zvuková přehrávka. Pro jejich aktivaci stačí na tom místě dvojitě kliknout levým tlačítkem myši a pozorně se dívat, jakou taškařici autoři připravili. Mnoho animací se spouští automaticky jako prémie po splnění cíle dané úlohy.

Čtvrtý, hravý Alík se dětem bude jistě líbit a přinese mnoho zábavy a možností, jak získat dovednosti, které se jim budou hodit v praktickém životě. A nejen jim, občas i starším sourozencům nebo rodičům.

Milan Pola

Dobrodružství poznání

Dvacet výherců tentokrát obdrží ceny od společnosti LANGMaster International. Bude to vždy jeden z multimediálních výukových programů Dobrodružství poznání, Biologie 2 (12 – 16 let), Matematika 1 (12 – 16 let), Matematika 1 (9 – 12 let) a Jak na počítač START.

Společnost LANGMaster International od svého založení vyvíjí a dodává multimediální vzdělávací systémy LANGMaster pro výuku jazyků na osobních počítačích. Nyní je nejvýznamnějším vydavatelem vzdělávacích multimediálních produktů v České republice a patří mezi přední světové společnosti zabývající se multimediální výukou jazyků. V současné době jsou produkty dostupné v 25 jazykových verzích ve více než 70 zemích světa.

Informace a objednávky:
LANGMaster International, s. r. o.
Branická 107, 147 00 Praha 4
Tel.: 244 460 807, fax: 244 463 411
E-mail: info@langmaster.cz
www.langmaster.cz

Dnešní otázka:

Z kolika základních částí se skládá projekt Škola Online, jehož je Brána vědění součástí?

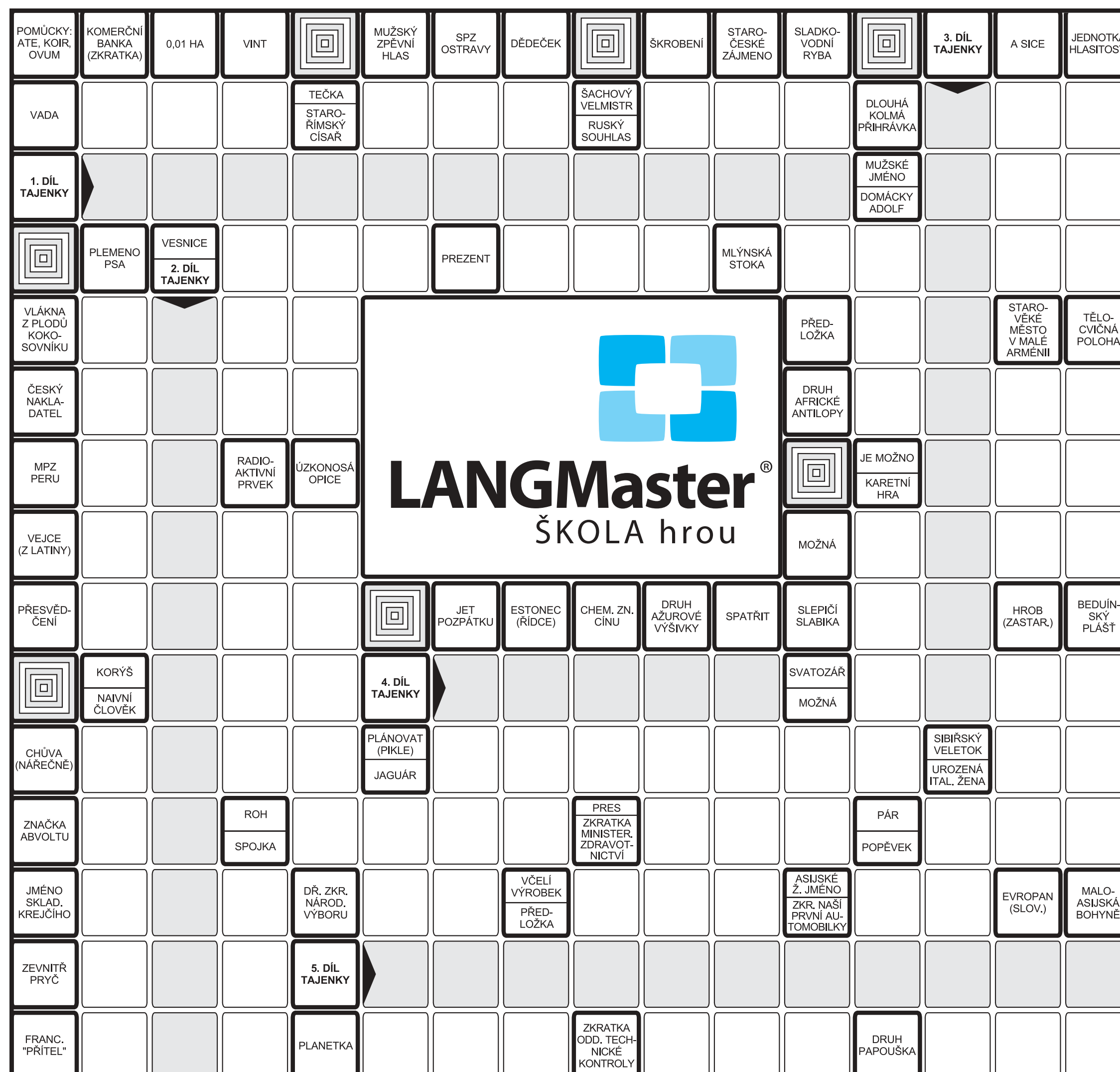
a) ze tří, b) ze čtyř, c) z pěti, d) ze šesti.

(Nápověda: Odpověď můžete najít na www.skolaonline.cz.)

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději do 23. června 2003 buď na korespondenčním lístku označeném heslem **LANGMaster** na adresu **Vogel Burda Communications, oddělení marketingu, P. O. Box 77, 186 21 Praha 8**, nebo elektronickou poštou na adresu **krizovka11@ppk.cz**. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v **PPK č. 14/2003**.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru: **VOGEL*PK11 *Text tajenky*odpoved na otazku*Jan Novak Vinohradska52 15000 Praha5**

Na začátek SMS zprávy napište slovo VOGEL. Příznak PK11, text tajenky, odpověď na otázku a kontaktní údaje oddělte od sebe hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste se již zaregistrovali v SMS registraci 2003, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je určena posledními dvěma číslicemi z čísla, na které je SMS zpráva odesílána (v tomto případě je to 6 Kč za jednu SMS). SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o. **Infolinka:** +420 225 018 225

Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 8/2003** zní: Zoner Media Explorer 5 Professional podporuje tisk a export alb fotografií ve formátu PDF (odpověď b).

Tajenka křížovky z **PPK č. 8/2003** zní: Vše pro vaše digitální fotografie.

Ceny od společnosti **Zoner Software** vyhrávají: Jana Svobodová z Mostu, Josef Juráň z Pršticе, Jiří Černošek ze Vsetína, Milan Pacal z Ústí nad Labem, Petr Musil z Varnsdorfu. Blahopřejeme!

Jak vypalovat ve Windows XP

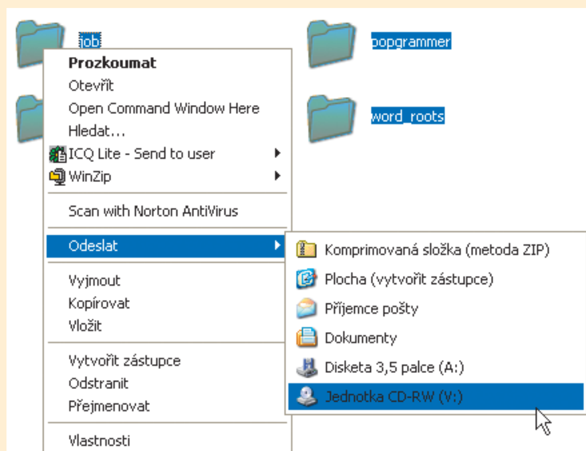
Vypalovat lze i bez vypalovacího programu. Operační systém Windows XP obsahuje funkce, které vám s vypalováním cédéček pomohou. Díky tomu se stává vypalování velmi jednoduché.

Co vypálíme?

Data, která chcete vypálit, je vhodné překopírovat do jedné složky. Pak je budete mít pěkně pohromadě a můžete mimo jiné zjistit, kolik místa data zabírají a zda se vám na cédéčko vejdou.

Klikněte na tlačítko **Start**. Objeví se nabídka a z ní vyberte příkaz **Tento počítač**. Objeví se okno **Tento počítač**. Vhodné je kliknout na tlačítko **Složky** – díky tomu se v levé části okna objeví seznam disků, složek a jednotek, které máte v počítači.

Nyní označte soubory a složky, které chcete vypálit (označení můžete provést pomocí levého tlačítka myši a klávesy Shift nebo Ctrl). Na označená data klikněte pravým tlačítkem myši. Objeví se nabídka a z ní vyberte příkaz **Odeslat**. Objeví se další nabídka a z ní vyberte příkaz **Jednotka CD-RW**. Dále viz následující obrázky.

Obr. 1. Označte složky a soubory, které chcete vypálit. Poté klikněte na označená data pravým tlačítkem myši a vyberte postupně příkazy „Odeslat" a „Jednotka CD-RW". Dále viz obrázek č. 2.

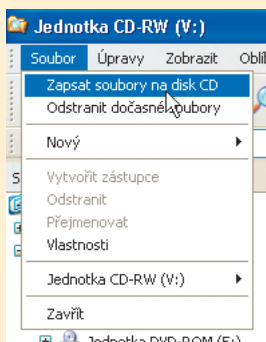
Obr. 2. Složky a soubory se začnou připravovat pro vypalování.

Obr. 3. Nyní přepněte na jednotku CD-RW (klikněte v levé části okna průzkumníka na položku „Jednotka CD-RW").

Obr. 4. V pravé části okna se objeví data připravená k vypálení.

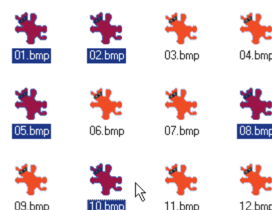
Obr. 5. Můžete začít vypalovat. Do vypalovací mechaniky vložte prázdné cédéčko. Z nabídky „Soubor" vyberte příkaz „Zapsat soubory na disk CD".

Jak označovat soubory a složky

Chcete-li provést nějakou akci s více soubory nebo složkami najednou, musíte je nejdřív označit. Pokud chcete označit jen jeden soubor (nebo jednu složku), stačí na něj kliknout levým tlačítkem myši. Pro označení více objektů budete muset použít klávesu Shift nebo Ctrl (Control).

1. Souvislý výběr. Představte si, že chcete označit více souborů, které jsou vedle sebe (na obrázku jde například o soubory 01.bmp až 06.bmp). V tomto případě klikněte levým tlačítkem myši na soubor 01.bmp, stiskněte klávesu Shift (a držte ji stisknutou) a klikněte levým tlačítkem myši na soubor 06.bmp. Klávesu Shift potom uvolněte. Tímto způsobem označíte více souborů najednou (musí však jít o soubory, které se nacházejí vedle sebe; jde o tzv. souvislý výběr).

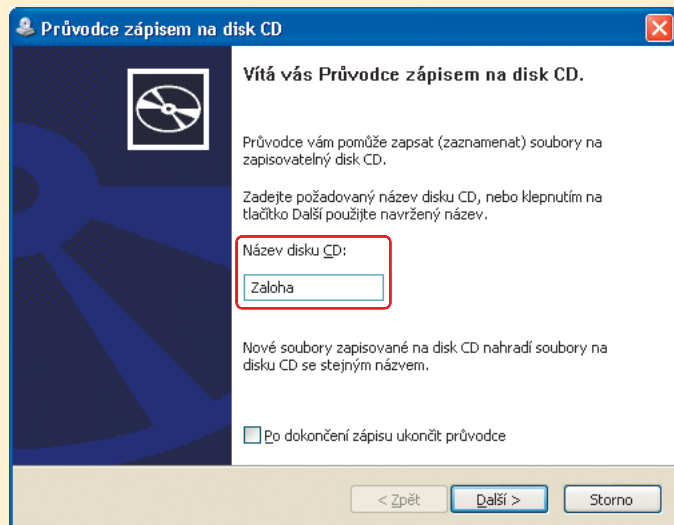
2. Nesouvislý výběr. Nyní si představte, že chcete označit více souborů, které se však nenacházejí vedle sebe, ale na různých místech. Potřebujete označit například soubory 01.bmp, 02.bmp, 05.bmp, 08.bmp a 10.bmp. V tomto případě klikněte levým tlačítkem myši na první soubor (v našem příkladě jde o soubor 01.bmp), poté stiskněte klávesu Ctrl (a držte ji stisknutou) a klikejte postupně na všechny soubory, které chcete označit (tj. na soubor 02.bmp, pak na soubor 05.bmp atd.). Klávesu Ctrl potom uvolněte. Tímto souborem označíte více souborů najednou (tento postup je vhodný pro označení souborů, jež se nacházejí na různých místech; jde o tzv. nesouvislý výběr).

Průvodce vypalováním

Po vybrání příkazu **Zapsat soubory na disk CD** z nabídky **Soubor** se objeví první okno průvodce. Průvodce vás provede několik kroky – během každého kroku budete vyzváni k zadání určitých údajů nebo k vybrání určité volby. K dalšímu kroku se posunete vždy kliknutím na tlačítko **Další**. Postupujte podle následujících obrázků.

-ngu

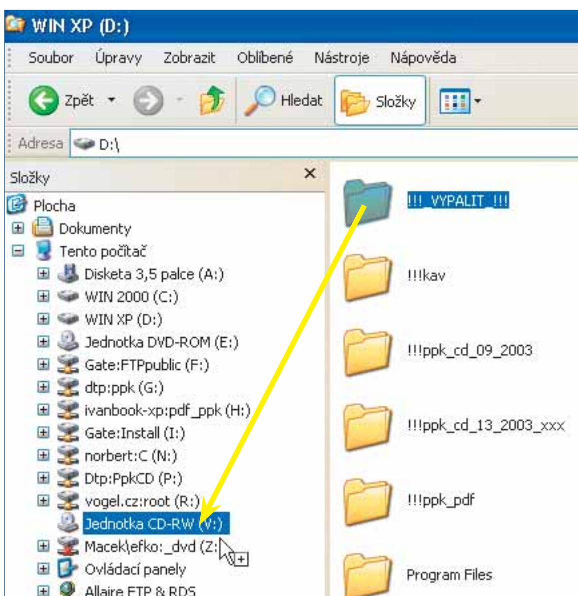

Obr. 6. Objeví se první okno průvodce, který vás krok za krokem provede celým vypalováním. Zadejte název disku (např. Zaloha) a klikněte na tlačítko „Další“.

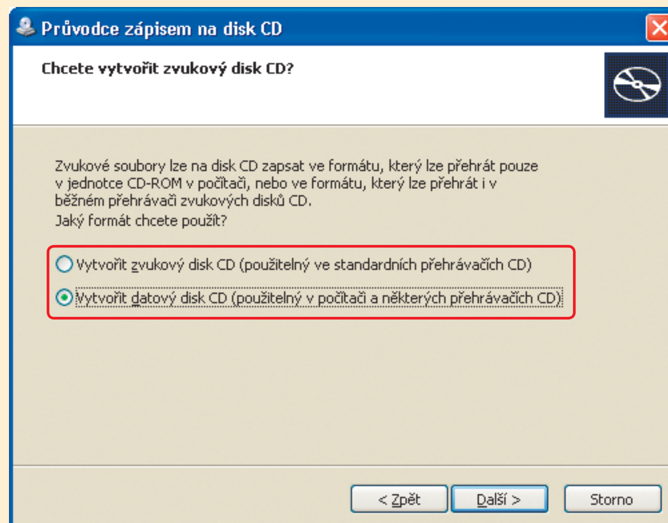
Možností je několik

Na obrázku č. 1 jsme si popsali způsob, jak „poslat“ data na cédéčko. Jde to však i jiným způsobem.

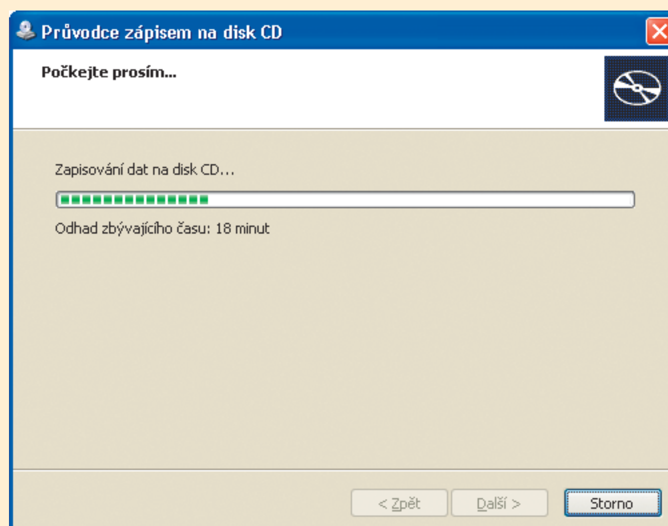
Označte data, která chcete vypálit. Klikněte na ně levým tlačítkem myši a držte ho stisknuté. Nyní táhněte myší tak dlouho, dokud nebude kurzor (šipka) ukazovat na položku **Jednotka CD-RW**. Pak levé tlačítko myši pusťte. Objeví se okno, které jste již viděli na obrázku č. 2. Další postup je stejný.

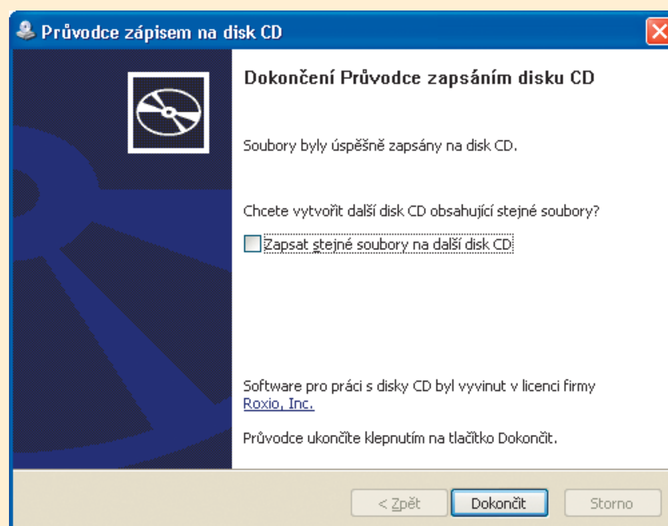
Složku, kterou chcete vypálit, „přetáhněte“ na položku „Jednotka CD-RW“ (jak naznačuje žlutá šipka). Klikněte na požadovanou složku levým tlačítkem myši a držte ho stisknuté. Poté táhněte myší, dokud nebude kurzor ukazovat na položku „Jednotka CD-RW“, a pak levé tlačítko myši pusťte.

Obr. 7. Nyní vyberte jednu ze dvou možností. Volbu „Vytvořit zvukový disk CD“ použijte v případě, kdy chcete vytvořit tzv. audio CD (jde o hudební CD, které můžete přehrávat v běžných hi-fi věžích, CD přehrávačích apod.). Pokud vytváříte audio CD, musí být hudební soubory ve formátu WAV. Volbu „Vytvořit datový disk CD“ použijte v ostatních případech (tedy tehdy, kdy chcete vypálit například dokumenty, programy, obrázky, MP3 soubory apod.). Nakonec klikněte na tlačítko „Další“.

Obr. 8. Objeví se okno, které vás bude informovat o průběhu vypalování. Najdete zde například informaci o tom, kolik času (v minutách) zbývá do konce.

Obr. 9. Objeví se poslední okno průvodce. V tomto okně můžete zvolit, zda chcete stejná data vypálit na další CD (tj. můžete vytvořit další kopii). Nakonec klikněte na tlačítko „Dokončit“.

Více místa pro vaše data

Mnoho uživatelů se potýká s nedostatkem místa pro uložení dat v počítači. Jelikož se veškerá data ukládají na pevný disk, je v takovém případě čas porozhlédnout se po novém pevném disku s větší kapacitou.

Současná nabídka pevných disků i jejich ceny k takovému vylepšení přímo vybízejí. Za pevný disk s kapacitou 40 GB zaplatíte kolem 2500 Kč s DPH, za 60GB model cca 3100 Kč s DPH, pevný disk s kapacitou 80 GB stojí kolem 3500 Kč s DPH a drahé nejsou ani modely s kapacitou přesahující 100 GB. Za 120GB pevný disk zaplatíte kolem 4700 Kč s DPH a 160GB model vás vyjde na cca 6600 Kč s DPH. To za nabízenou kapacitu, která vám na několik příštích let vystačí, není opravdu mnoho.

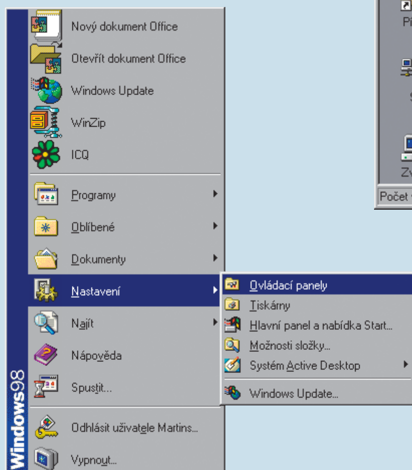
Do běžných osobních počítačů se montují 3,5palcové pevné disky s rozhraním IDE. Při jejich výběru se kromě úložné kapacity a ceny zaměřte také na rychlost rotace úložných ploten. Běžné jsou dnes pevné disky s rychlostí 5400 otáček za minutu a 7200 otáček za minutu. Pevné disky s vyšší rychlostí otáčení úložných ploten nabízejí vyšší rychlost, pokud jde o přístup k uloženým datům, a přitom cenový rozdíl mezi modely s 5400 a s 7200 otáčkami je poměrně malý. U serverů a u výkonných pracovních stanic se používají pevné disky s rozhraním SCSI (čti skazi), které jsou oproti pevným diskům s rozhraním IDE ještě rychlejší – rychlé pevné disky SCSI mají i rychlost 10 000 nebo 15 000 otáček za minutu.

My se v našem návodu budeme věnovat pevným diskům s rozhraním IDE. Ty jsou u osobních počítačů zdaleka nejběžnější. Jedná se o interní pevné disky, které se instalují do útrob počítačové skříně. Je však třeba upozornit, že vlastní výměna pevného disku sice není příliš náročná, ale souvisí s instalací veškerého programového vybavení a s instalací ovladačů pro hardwarové komponenty v počítači, takže tento úkon rozhodně nelze doporučit začátečníkům.

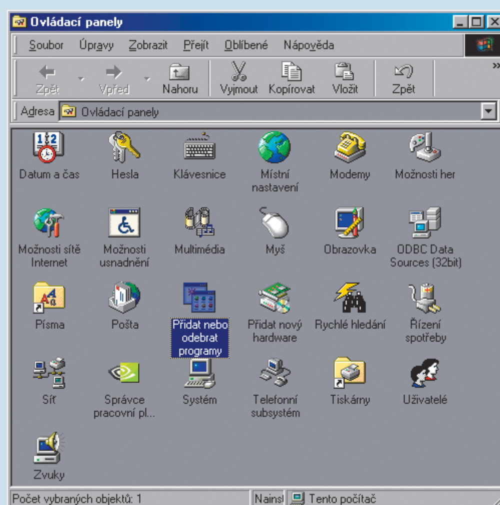
Jestliže jste se začali potýkat s nedostatkem úložného prostoru pro svoje data, máte pádný důvod pro výměnu pevného disku. Ke stávajícímu pevnému disku můžete samozřejmě připojit nově zakoupený pevný disk – v takovém případě budete mít v počítači pevné disky dva. Moderní pevné disky jsou však oproti starším modelům rychlejší. Pokud se tedy nechcete zdržovat pomalejším pevným diskem, nastupuje na řadu jeho výměna za nový. Před výměnou pevného disku zálohujte svá důležitá data – např. je vypalte na disky CD. Udělejte si seznam nainstalovaných programů a k těm programům, které budete chtít nainstalovat i na nový pevný disk, si připravte instalační cédéčka (či diskety). Instalační CD si připravte i pro instalaci hardwarových komponent do svého PC (pro ovladače základní desky, grafickou kartu, modem apod.). Pokud máte všechna potřebná CD s programy a s ovladači pohromadě, můžete přistoupit k výměně pevného disku. Nejprve si připravte startovací disketu.

Vytvoření startovací diskety

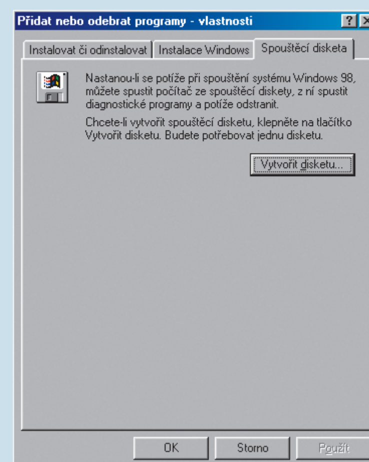
Než začnete s připojováním nového pevného disku do počítače, vytvořte si spouštěcí disketu.

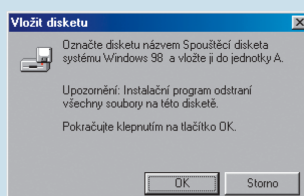
1. Klikněte na **Start**, vyberte položku **Nastavení** a klikněte na položku **Ovládací panely**.

2. Zde dvakrát klikněte na položku **Přidat nebo odebrat programy**.

3. Vložte disketu do disketové mechaniky. Zvolte záložku **Spouštěcí disketa** a zde klikněte na položku **Vytvořit disketu**.

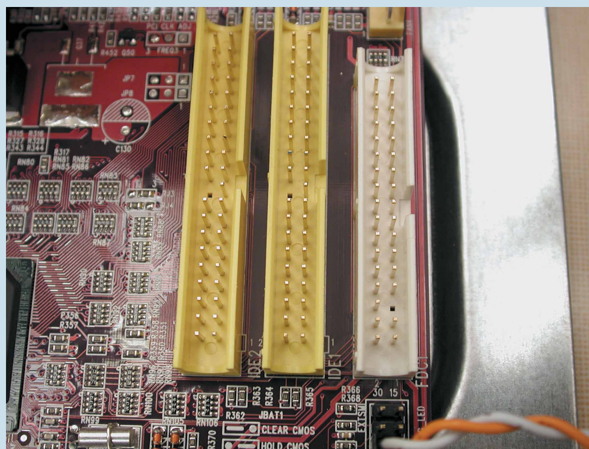
4. Klikněte na **OK** a v následujícím okně také na **OK** – vytvoření spouštěcí diskety pro operační systém Windows 98 je hotovo. Z adresáře C:\WINDOWS\COMMAND zkopírujte ještě na tuto disketu soubor Format.exe. Tento program použijete pro formátování pevného disku.

Zapojení pevného disku do počítače

Aby pevný disk fungoval, musí být vsazen do počítače a musí být připojen k napájení a k základní desce počítače.

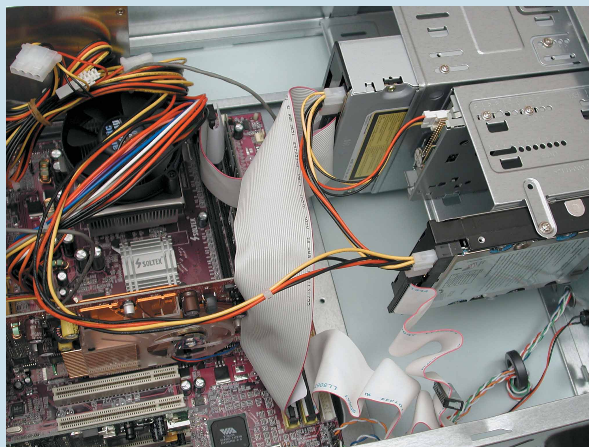
K základní desce se pevné disky připojují prostřednictvím IDE kabelu. Ten má po jedné straně červené označení, díky kterému kabel zapojíte správně jak na základní desce, tak i v mechanice. Na základní desce jsou vždy na jednom konci u IDE řadiče po stranách číslice 1 a 2. Při zapojování IDE kabelu právě na tuto stranu musí směrovat červený proužek. Do základní desky vždy zapojujeme tu zástrčku, ke které vede od prostředního konektoru delší díl kabelu. Prostřednictvím jednoho IDE kabelu mohou být k základní desce připojena až dvě IDE zařízení.

Na základní desce jsou běžně dva IDE řadiče. Pevný disk se k základní desce připojuje vždy k primárnímu IDE řadiči (IDE1), optické mechaniky (mechaniky CD-ROM, vypalovačky CD-RW či mechaniky DVD-ROM) se připojují k IDE řadiči sekundárnímu (IDE2). Na obrázku napravo od žlutých IDE řadičů vidíte menší řadič – k němu se připojuje disketová mechanika.

V zadní části pevných disků se připojuje napájecí kabel a kabel IDE. Propojky na pevném disku jsou od výrobce nastaveny jako Cable Select, aby pevný disk byl připraven k činnosti jak v případě, že je na kabelu IDE jediným připojeným zařízením, tak i pokud jsou přes jeden kabel IDE připojena zařízení dvě. Připojíme IDE kabel a zapojíme konektor napájení. Konektor napájení a zdířka pro napájení v pevném disku mají takový tvar, že tento napájecí kabel nelze zapojit špatně – pokud máte napájecí kabel a kabel IDE zapojeny správně, červený drátek u napájecího kabelu a červený proužek na kabelu IDE směřují k sobě.

Po zapojení kabelu pro napájení a kabelu IDE nezbývá než šroubky připevnit pevný disk k počítači. Výsledkem práce v našem případě je, že v počítači máme nyní jeden nový pevný disk. Nyní připevníme zpátky kryt počítače. Po zapnutí počítače vytvoříme na disku oddíl a ten zformátujeme. Pak bude pevný disk připraven pro instalaci operačního systému a dalších programů.

Vytvoření oddílů na pevném disku

Oddíly na pevném disku (tzv. partition) umí vytvořit program Fdisk. Po zapojení nového pevného disku k napájení a k základní desce vložte do disketové mechaniky startovací disketu a spusťte počítač. Na obrazovce se objeví nabídka; z ní pomocí směrových kláves vyberte položku **Spustit systém bez podpory jednotek CD-ROM** a volbu potvrďte klávesou Enter. Spustí se příkazový řádek systému MS-DOS, kam zadáte příkaz **fdisk**. Po stisknutí tlačítka Enter se spustí program Fdisk. Ten se zeptá, zda chcete zapnout správu velkých disků. Stiskem klávesy Enter potvrďte přednastavenou volbu A (ano).

Nyní se zobrazí možnosti pro Fdisk. Zadejte volbu 1 – **Vytvořit oddíl DOS nebo logickou jednotku DOS**. V další obrazovce opět zvolte volbu 1 – **Vytvořit primární oddíl systému DOS**. Po ověření integrity jednotky potvrďte (pokud chcete, aby primární oddíl využíval celou kapacitu pevného disku) volbu A. Jestliže máte v úmyslu rozdělit pevný disk na více oddílů, např. pevný disk o kapacitě 60 GB rozdělit na dvě logické jednotky o kapacitách 30 GB, zadejte N. Volbu potvrďte stiskem klávesy Enter. Po vytvoření oddílu systému DOS vás program Fdisk vyzve k restartu počítače. Stiskněte klávesu Escape (Esc) a kombinací kláves Control (Ctrl), Alt a Delete (Del) restartujte počítač.

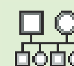
Zformátování pevného disku

Po novém nastartování počítače opět vyberte položku **Spustit systém bez podpory jednotek CD-ROM** a volbu potvrďte klávesou Enter. Do příkazového řádku nyní napište příkaz **format c:** a stiskněte Enter. Po dotazu, zda chcete pokračovat ve formátování, zadejte **a** a stiskněte Enter. Spustí se formátování pevného disku. Po jeho dokončení můžete zadat jmenovku svazku (jde o pojmenování diskových oddílů – třeba disk C: můžete pojmenovat jako „cecko“, „disk“ apod.); pokud o pojmenování disku nestojíte, stiskněte klávesu Enter. Nyní máte pevný disk připraven k činnosti – pro nainstalování operačního systému a programů a pro ukládání dat.

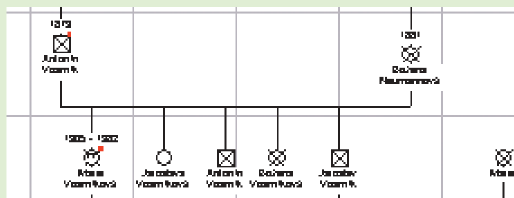
-mse

Jak si vytvořit rodokmen

Na PPK CD 9/03 jste našli program GenoPro, který slouží k vytváření rodokmenů. Ačkoliv tento program pochází z dílny amerických autorů, my vám jej nabízíme i s češtinou.

Pojďte se tedy s námi podívat do minulosti a vytvořme si společně rodokmen. Pobavíte se a můžete si být jisti, že vaše rodina vám bude vděčná!

Takto vypadá schéma rodokmenu vytvořeného v programu GenoPro.

Instalace a čeština

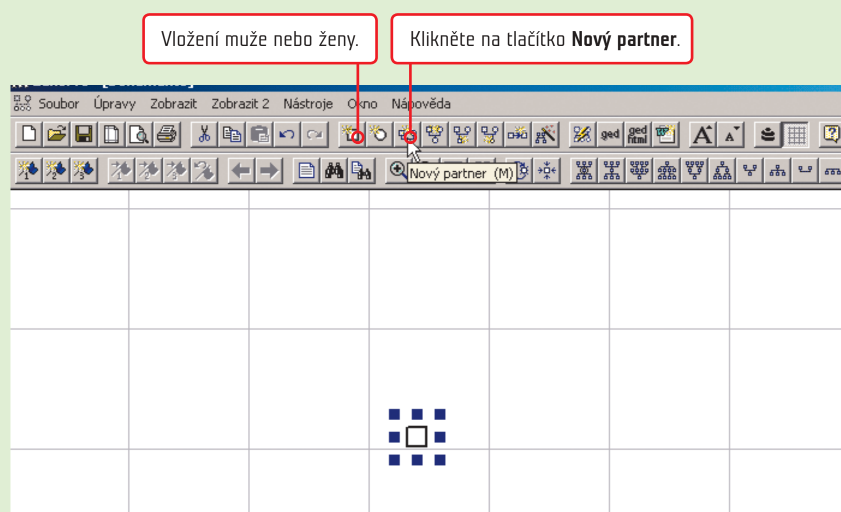
Instalace programu je velmi snadná. V jejím průběhu pouze potvrdíte souhlas s licenčními podmínkami, vyberete si, kde chcete vytvořit složku s programem, a určíte, zda chcete vytvořit zástupce na ploše. Ovládání programu je zpracováno standardně v angličtině. Pokud chcete, aby nabídky byly v českém jazyce, vyhledejte v programu pro správu souborů (např. Servant Salamander) složku s programem na CD a v ní složku češtiny; obsah této složky překopírujte do složky s programem na svém disku. Nyní můžete program spustit kliknutím na ikonu na ploše – ovládání programu bude v češtině.

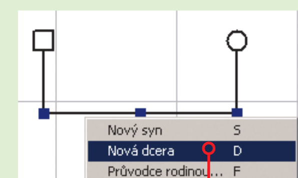
Přidání základních členů rodiny

Po spuštění programu se automaticky otevře i nový dokument, který vypadá jako velká tabulka – dokument se pro lepší orientaci vytváří na síti. Nejprve si ujasněte, čí rodokmen budete vytvářet – tedy od kterého páru se bude odvíjet. Předpokládejme, že budete vytvářet rodokmen své rodiny, který bude počínat vaším otcem a matkou. V programu najdete dvě lišty s tlačítky. Pokud nejsou zobrazeny, klikněte na nabídku **Zobrazit** a vyberte položku **Panel nástrojů** a **Navigační lišta**. Nyní najděte v **Panelu nástrojů** tlačítko **Nová žena** a klikněte na něj. Kurzor myši se změní v kolečko se značkami kolem; klikněte do sítě na místo, kam chcete tuto značku vložit. Tím jste do rodokmenu vložili značku pro svoji matku. K matce musíte ještě připojit svého otce. V liště klikněte na třetí tlačítko s názvem **Nový partner**. Tím se automaticky vloží nový partner (pokaždé opačné pohlaví) a vytvoří se vazba mezi partnery. Nyní je třeba vložit do diagramu děti (musíte tedy vložit sebe a své sourozence). Klikněte do vytvořeného diagramu pravým tlačítkem myši a z nabídky vyberte položku **Nový syn** nebo **Nová dcera**. Takto postupujte tak dlouho, dokud nebudou vloženi všichni vaši sourozenci včetně vás. Pokud je spojovací linka mezi rodiči příliš krátká na to, abyste mohli přidat všechny jejich děti, pak ji můžete jednoduše prodloužit. Klikněte na tuto linku a na lince se objeví body. Klikněte na hraniční bod této přímky a zatáhněte za něj. Tím se přímka prodlouží na požadovanou délku. Poté klikněte na značku pro otce či matku, zatáhněte za ni a přeneste ji na konec přímky.

Vložení muže nebo ženy.

Klikněte na tlačítko **Nový partner**.

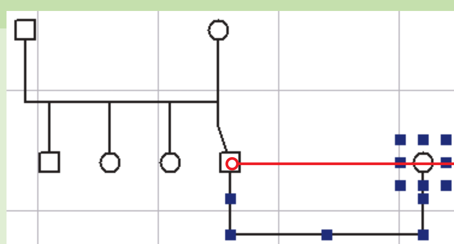

Klikněte na přímku pravým tlačítkem myši a vyberte si položku **Nová dcera** nebo **Nový syn**.

Přidání dalších členů rodiny

Děti se však obvykle žení a vdávají, případně mají přítele či přítelkyni, proto je třeba do rodokmenu začlenit i jejich partnery a děti. Klikněte na dotyčné dítě; tím se stanou aktivními určitá tlačítka na panelu objektů

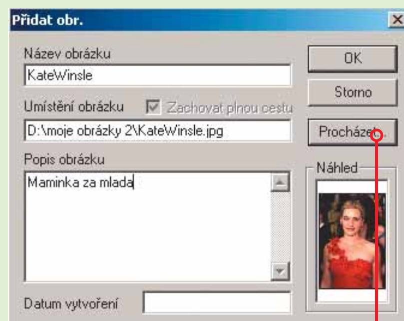

Klikněte na značku pro dítě pravým tlačítkem myši a z nabídky vyberte položku **Nový partner**.

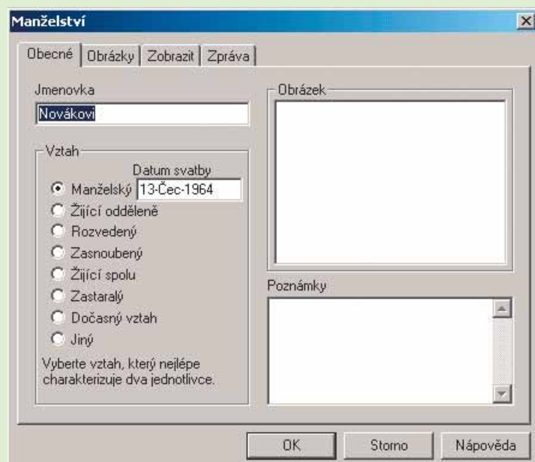
a zde klikněte na tlačítko **Nový partner**. Tím bude do rodokmenu přidán nový člen rodiny (vždy opačného pohlaví) a současně bude vytvořena vazba mezi ním a původním členem rodiny. Pokud z toho svazku vzniklo dítě, přidáte jej stejně jako děti svých rodičů – klikněte tedy na přímku spojující oba partnery, případně na značky pro partnery, pravým tlačítkem myši a poté vyberte položku **Nová dcera** nebo **Nový syn**. Pokud mají partnery a potomky i vaše děti, pak je přidáte do rodokmenu stejným způsobem.

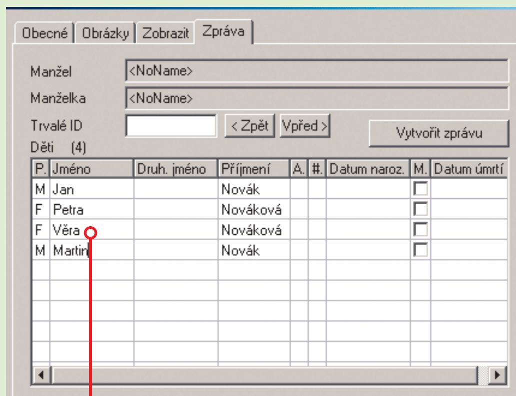
Manželství a vztahy

Lidé spolu žijí na různé bázi – někdo je zasnoubený, někdo má za sebou sňatek, někdo dává přednost nesezdanému soužití. I tyto různé druhy vztahů dokáže program GenoPro odlišit. Klikněte dvakrát na přímku spojující pár, jehož vztah chcete popisovat. Tím se otevře okénko **Manželství** s několika kartami. Hned na první kartě **Obecné** zaškrtněte, v jakém vztahu tito dva dotyční žijí – pokud měli spolu svatbu, můžete uvést datum. Do volného políčka dole lze také uvést stručnou poznámku. Nyní přepněte do karty **Obrázek**. Sem můžete přidat fotografie tohoto páru v elektronické podobě. Klikněte na tlačítko **Přidat**; tím se otevře okénko **Najít obrázek**, ve kterém obrázek vyhledáte. Na kartě **Obrázky** pak můžete vidět také náhled těchto obrázků. Do políčka dole můžete vepsat popisek k obrázku. Obrázků tohoto páru můžete přidat hned několik – jejich seznam vidíte v okénku vpravo. Pokud přepnete do karty **Zobrazit**, pak můžete ovlivňovat i zobrazení těchto vztahů. Každý druh vztahu je totiž symbolizován jiným druhem čáry (např. čárami různě přeškrtnutými). Na poslední kartě **Zpráva** lze vytvořit krátký přehled o této rodině. Do seznamu vepište jména dětí tohoto páru a další informace o nich. Pomocí tlačítka **Vytvořit zprávu** lze vytvořit zprávu o rodině, a to ve formátu RTF (běžně jej otevřete ve většině textových editorů, jako je např. Microsoft Word).

Klikněte na tlačítko **Procházet**.

Vepište jména dětí a informace o nich.

Informace o členech rodiny

Nyní jsme vytvořili schéma rodokmenu a je třeba přidat do něj i informace o členech rodiny – tedy jejich jména apod. Klikněte dvakrát na značku člena rodiny, kterého chcete charakterizovat. Tím se otevře okénko **Člen – vlastnosti** opět s několika kartami. Na kartu **Obecné** vepište jména, do políčka zadejte profesi a určete pohlaví tohoto člena. Na kartu **Narození a úmrtí** vepište datum narození tohoto člena rodiny a do řádku **Číslo** pořadí mezi ostatními sourozenci. Pokud tento člen rodiny již zemřel, zaškrtněte kolonku **Úmrtí** a vlevo ze sloupečku vyberte příčinu jeho úmrtí. Vepište také datum úmrtí. Na kartě **Obrázky** přidáte obrázky člena rodiny stejným způsobem jako v případě páru. Karta **Zobrazit** má stejnou funkci jako v případě popisu páru – ovlivní zobrazení informací o členovi na diagramu. Na kartě **Zpráva** lze opět vytvořit přehled rodiny ve formátu RTF.

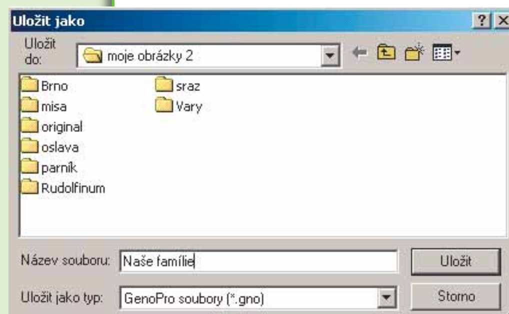
-mia

V okénku Člen vlastnosti uvádíte informace o členovi rodiny.

Uložení

Vytvořený rodokmen nyní uložíte. Z nabídky **Soubor** vyberte příkaz **Uložit**. V otevřeném okénku vyhledejte místo na disku, kam chcete soubor uložit, soubor pojmenujte a klikněte na tlačítko **Uložit**. Soubory vytvořené v programu GenoPro se ukládají ve formátu GNO, otevřít a upravovat je lze opět pouze v programu GenoPro. Tyto soubory však lze exportovat i do jiných formátů, aby si mohli rodokmen prohlédnout i ti, kdo program nemají. O dalších dovednostech programu se dozvíte v příštím čísle.

Organizujeme a plánujeme

Organizér je malý velmi šikovný program, který se postará o to, abyste měli pořádek v kontaktech a svých plánech. Kromě toho zvládá ještě další činnosti, které vám teď představíme.

Program najdete na PPK CD 9/2003

Instalace

V prvním okénku instalace jste požádáni, abyste zadali své jméno a organizaci, ve které pracujete. Nyní máte dvě možnosti: program budete využívat pouze vy (položka **Only for me**), nebo více uživatelů (**Anyone who...**). Poté určíte místo na disku, kde se vytvoří složka s programem; chcete-li změnit nabízenou složku, klikněte na tlačítko **Change**. Nakonec klikněte na tlačítko **Install**. Jestliže na závěrečné obrazovce zaškrtnete políčko **Launch** a kliknete na tlačítko **Finish**, program se spustí.

Více uživatelů

Jestliže jste zvolili instalaci pro více uživatelů, je nutno se vždy při spuštění programu přihlásit. To provedete tak, že vyberete své jméno z rozbalovacího seznamu **Uživatel** a vepíšete heslo. Při prvním spuštění klikněte na tlačítko **Nový**, abyste své jméno přidali do seznamu. Tím se otevře okénko s mnoha volnými kolonkami, kam vepíšete údaje o sobě: jméno, kontakt do práce, domů apod. Zadáte také své heslo, které je třeba si dobře pamatovat. Poté klikněte na tlačítko **Vytvořit**. Vraťte se do prvního okénka, vepište své heslo a klikněte na tlačítko **Pokračovat**.

Klikněte na tlačítko **Nový**.

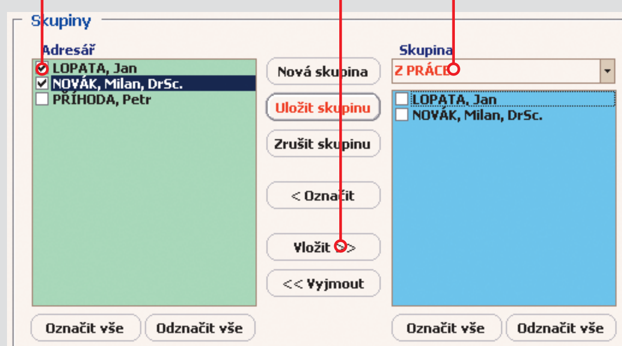
Vyplňte údaje o sobě a klikněte na tlačítko **Vytvořit**.

Adresář

Tím se přesunete do první záložky, kam vkládáte adresy svých známých a obchodních partnerů. Pro zanesení kontaktu klikněte na tlačítko **Nový**. Tím se otevře okénko podobné tomu, do kterého jste zadávali údaje o sobě. Vyplňte tedy všechny známé údaje a klikněte na tlačítko **Přidat**. Tento kontakt se začlení do abecedního seznamu. Pokud kliknete na tlačítko **Více**, zobrazí se více informací o daném kontaktu. Další tlačítka v dolní části programu slouží k upravení stávajícího kontaktu a k jeho odebrání. Chcete-li některý kontakt vyhledat, klikněte na tlačítko **Najít**, zadejte hledané jméno a klikněte na tlačítko **Najít**. Kontakty lze pro lepší orientaci řadit do

skupin. Klikněte na tlačítko **Skupiny**. V dalším okénku najdete seznam všech kontaktů, které jste do adresáře již vložili. Označte zaškrtnutím ty kontakty, ze kterých chcete vytvořit skupinu. Poté klikněte na tlačítko **Nová skupina** a do rozbalovacího seznamu vepište název této skupiny. Nyní klikněte na tlačítko **Vložit** a všechny označené kontakty budou do této skupiny vloženy. V této chvíli se stane aktivním tlačítko **Uložit skupinu** – klikněte na něj.

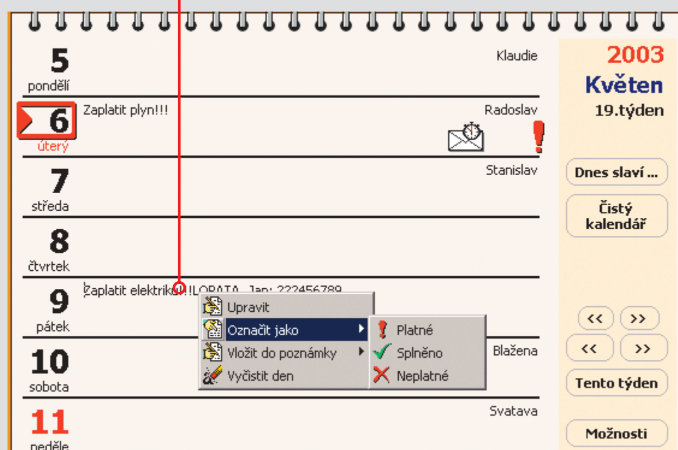
Označte zaškrtnutím její členy. Klikněte na tlačítko **Vložit**. Skupinu pojmenujte.

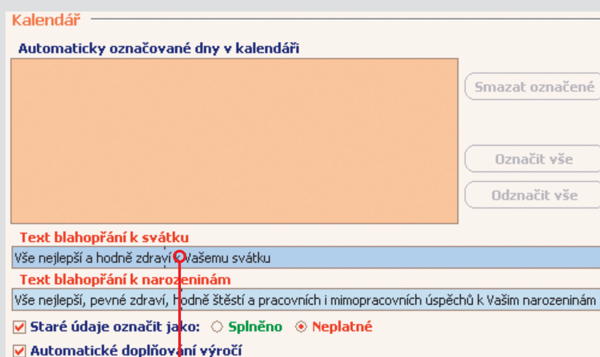

Kalendář

Další záložkou v organizéru je kalendář, v němž si můžete plánovat své úkoly. Kalendář se velmi podobá tomu stolnímu papírovému, oproti němu však obsahuje ještě několik tlačítek. Svou poznámku vepište do kalendáře ke dni, kdy chcete, abyste na ni byli upozorněni. Text poznámky lze různě zvýraznit, abyste si jí opravdu všimli. Klikněte na poznámku pravým tlačítkem myši a z nabídky vyberte položku **Upravit**. Nyní lze upravit barvu a font poznámky. V druhé části okénka je možné nastavit zvukové upozornění na tento úkol (ve stanovený čas program „zakuká“). Poté, co poznámku upravíte, klikněte na tlačítko **Nastavit**. Tlačítka se symbolem šipky vás posunou o měsíc, případně o týden dopředu či dozadu. Pokud kliknete na tlačítko **Dnes slaví**, bude zobrazen seznam těch vašich známých z adresáře, kteří mají dnes svátek nebo narozeniny. Program má v sobě zabudován také program pro práci s elektronickou poštou, takže oslavencům můžete z programu odeslat automaticky blahopřání. Jestliže jména těch, kterým chcete poslat blahopřání, zaškrtnete a kliknete na tlačítko **Označeným poslat...**, dostanete se do okénka s automatickou zprávou a kliknutím na tlačítko ji lze odeslat. Text tohoto automatického blahopřání upravíte, pokud na kartě **Kalendář** kliknete na tlačítko **Možnosti**.

Klikněte na poznámku pravým tlačítkem myši a vyberte si z nabídky.

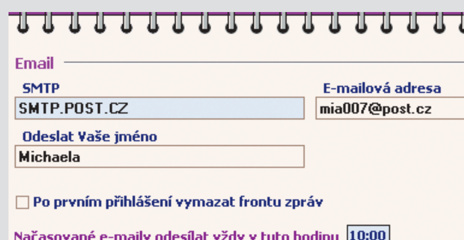

Automatický text blahopřání.

E-mail

Jak jsme se již zmínili, v programu je zabudován i částečný program pro práci s elektronickou poštou – program dokáže e-maily pouze odesílat, ale už ne přijímat. Přepněte do karty **Email**. Zde je třeba kliknout na tlačítko **Nastavení**, neboť než odešlete první dopis, je třeba v programu určit svoji tzv. SMTP adresu – tedy adresu serveru na internetu, kam se mají vaše e-maily posílat. Tuto informaci zjistíte od svého poskytovatele internetového připojení; pokud máte e-mailovou schránku např. na Seznamu, pak se ji dozvíte na příslušných internetových stránkách. Zadejte tedy SMTP adresu, zadejte svoji e-mailovou adresu a svoje jméno a klikněte na tlačítko **Uložit**. Tím se vrátíte do okénka s odesílanou zprávou. Klikněte na políčko **Komu** a z nabídky vyberte adresu, případně tuto adresu zadejte ručně, jestliže ji nemáte v seznamu. Vepište téma dopisu a jeho text. Chcete-li přidat přílohu, klikněte na tlačítko se symbolem svorky a soubor vyhledejte. E-mail můžete odeslat ihned (v tom případě klikněte na tlačítko **Odeslat)**, nebo až později. Klikněte na tlačítko Načasovat odeslání, v kalendáři vyhledejte den, kdy se má e-mail odeslat, a klikněte na tlačítko **Nastavit**. V okénku se zprávou klikněte na tlačítko **Do fronty**. Pokud kliknete na tlačítko **Fronta**, můžete si všechny e-maily, které čekají na odeslání, prohlédnout, případně upravit.

-mia

Pořádek v počítači

Máte problémy s nedostatkem volného prostoru na svém pevném disku? Nevíte si rady? Program DiskChecker95 vám pomůže odstranit nepotřebné soubory ve vašem počítači a tím uvolnit překvapivé množství prostoru na vašem pevném disku.

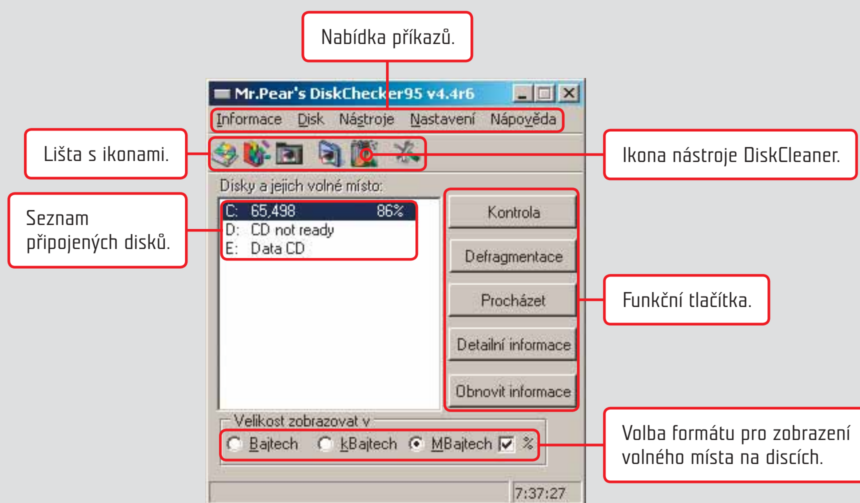
Program najdete na **PPK CD 11/2003**

Program **DiskChecker95** je komplexním programem pro kontrolu a správu všech disků včetně místních, síťových i výměnných (CD-ROM, ZIP drive apod.). Program mimo jiné umožňuje rychlé spouštění aplikací pro defragmentaci a pro kontrolu disku, ať již přímo obsažených v operačním systému Windows, nebo externích programů od jiných výrobců. Jedním z nástrojů pro vylepšení správy disků je aplikace SystemWatcher, která systém trvale hlídá; v případě, že dojde k překročení kritické hranice zaplněnosti disku, kterou můžete sami určit, vás program na tento stav upozorní. V tomto článku se však zaměříme na nástroj **DiskCleaner**; na základě kritérií, jež si sami stanovíte, pomocí tohoto nástroje vyhledáte a následně odstraníte nepotřebné soubory na disku.

Instalace programu a jeho hlavní okno

Program naleznete na přiloženém PPK CD 11/2003 v rubrice **Programy/Pořádek**; jeho instalace je velmi snadná, stačí postupovat podle instrukcí instalačního programu, který vše potřebné obstará za vás.

Hlavní okno programu zobrazuje informace o volném prostoru na všech discích (místní, síťové, CD-ROM), které jsou připojeny k počítači (obr. 1). V horní části okna je nabídka příkazů a lišta s ikonami pro rychlý přístup k nejčastěji používaným funkcím programu, v pravé části jsou umístěna funkční tlačítka. V dolní části hlavního okna můžete určit, jakým způsobem se budou zobrazovat informace o zbývajícím volném místu na discích.

Obr. 1. Hlavní okno programu.

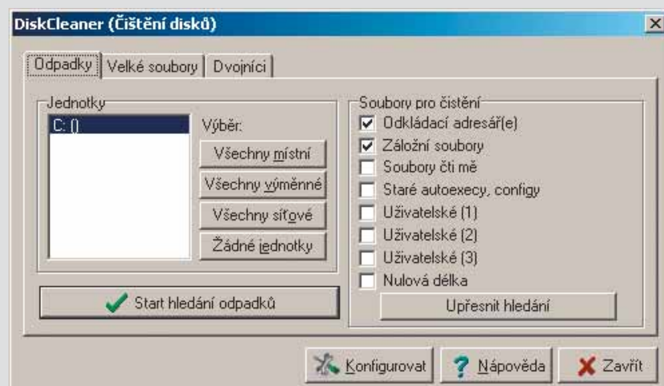
Nástroj DiskCleaner

Nástroj DiskCleaner spustíte buď pomocí nabídky příkazů *Nástroje*, nebo stisknutím klávesy **F8**, případně kliknutím na příslušnou ikonu na liště s nástroji (viz obr. 1). Okno nástroje DiskCleaner (obr. 2) obsahuje tři záložky s následujícími funkcemi:

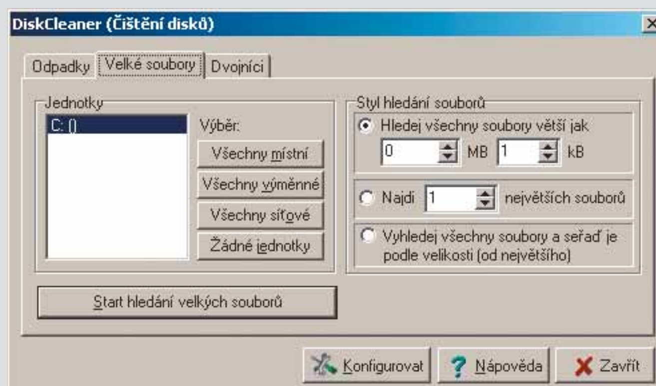
1. Záložka ***Odpadky*** slouží k vyhledávání a následnému mazání nepotřebných a ve velké většině případů zapomenutých souborů.

2. Záložka ***Velké soubory*** umožňuje vyhledat velké soubory na disku. K vyhledání takových souborů máte k dispozici tři různé způsoby (kritéria), podle kterých bude nástroj velké soubory vyhledávat (obr. 3).

3. Záložka ***Dvojníci*** slouží k vyhledávání duplicitních souborů, tedy kopií souborů, které jsou uloženy na různých místech disku vícekrát nebo které jsou uloženy na jiném dis-

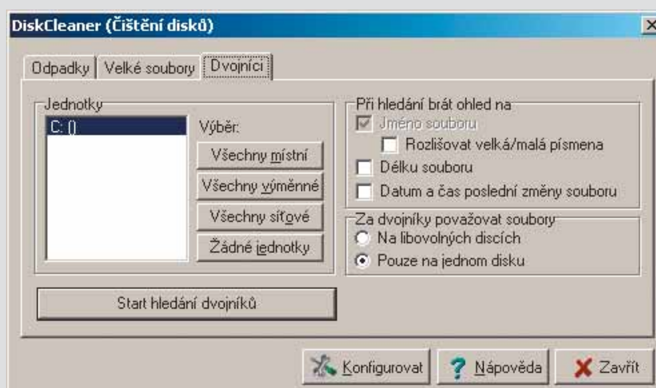
Obr. 2. Záložka Odpadky.

Obr. 3. Záložka Velké soubory.

ku. Odstraněním vícenásobných kopií souborů můžete potřebný prostor na disku uvolnit pro jiná data nebo programy (obr. 4).

> Nástroj **DiskCleaner** může být silným nástrojem pro vyhledávání nepotřebných souborů. **Nikdy** však nelze zcela zaručit, že nalezený soubor je, či není vhodné smazat. Ačkoliv je nástroj pro hledání odpadků opravdu účinný, není absolutní jistota, že se v nalezených souborech nenachází skrytý soubor nutný pro běh některé z aplikací, instalovaných v počítači. Proto je vždy nutné **důkladně si promyslet**, zda vyhledaný soubor smazat, či nikoliv!!!

Obr. 4. Záložka Dvojníci.

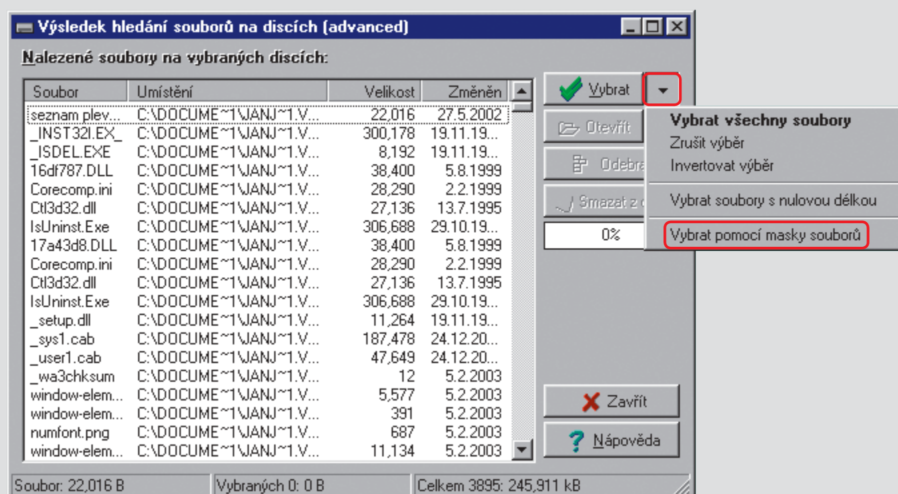
Vyhledání nepotřebných souborů (odpadků)

Po spuštění nástroje DiskCleaner klikněte na záložku **Odpadky** (viz obr. 2) a určete, na kterém disku se budou nepotřebné soubory vyhledávat. V pravé části dialogového okna si můžete vybrat, které soubory chcete vyhledat (*Soubory pro čištění*); doporučujeme vám ponechat nastavenu implicitní předvolbu programu a kliknout na tlačítko **Start hledání odpadků**. Program nejprve zjistí strukturu adresářů a poté začne vyhledávání souborů. Upozornění: doba potřebná pro vyhledání souborů závisí na zadaných kritériích, na velikosti a na zaplnění disku, a může být až několik minut! Po dokončení vyhledávání zobrazí program dialogové okno ***Výsledek hledání souborů na discích*** se seznamem a s informacemi o vyhledaných souborech (obr. 5). Nyní musíte vybrat soubory, které chcete z disku smazat, a tím zvětšit na daném disku volný prostor. Pro snadnější výběr souborů použijte tlačítko **Vybrat** s rozbalovacím seznamem (obr. 5), kde máte k dispozici následující možnosti: výběr všech souborů, zrušení výběru, inverzi výběru, výběr souborů s nulovou délkou a výběr pomocí masky souborů.

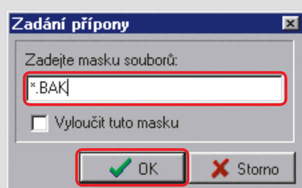
Protože si nemůžete být jisti, že všechny nalezené soubory jsou skutečně nepotřebné, doporučujeme vám odstranit z disku jen ty soubory, které lze bezpochyby označit za zbytečné. Mezi takovéto soubory patří například všechny staré pracovní soubory (přípona **TMP**), záložní kopie souborů vytvořené různými programy (přípona **BAK**, **OLD**, **---**, **$$$**, **~??**) a dále soubory s příponami **GID**, **FTS**, **FTG** a **~LG**.

Soubory s příponou BAK můžete vybrat snadno pomocí masky souborů. Klikněte na tlačítko **Vybrat** a zvolte možnost *Vybrat pomocí masky souborů*. Do textového pole zadejte masku souborů ve tvaru ***.BAK** a klikněte na tlačítko **OK** (obr. 6). Odstranění vybraných souborů nakonec dokončíte kliknutím na tlačítko **Smazat z disku** (viz obr. 7).

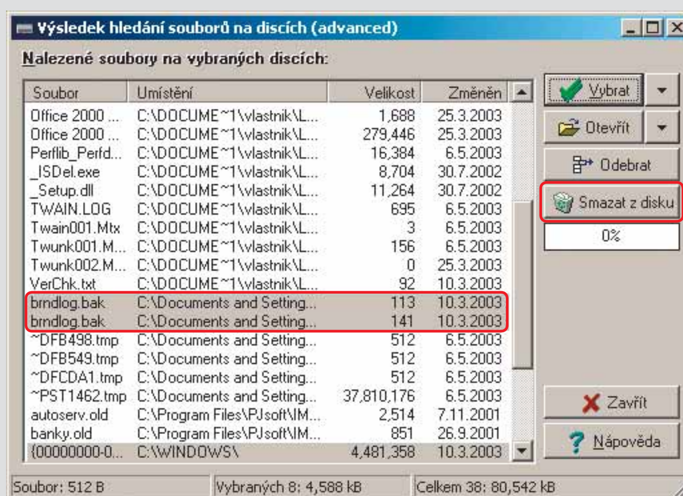
-vrba

Obr. 5. Výsledek hledání souborů na discích. Kliknutím na tlačítko se šipkou vedle tlačítka Vybrat zobrazíte rozbalovací seznam pro snadnější výběr souborů, které chcete smazat z disku.

Obr. 6. Výběr pomocí masky souborů.

Obr. 7. Odstranění vybraných souborů.

Jak nepoplést formáty souborů

Každý programový celek pracuje se svými daty v určitém formátu. Každý dokument totiž kromě „holého“ textu a čísel obsahuje ještě spoustu dalších informací, jež programy ke své práci s dokumentem potřebují. Pokud jsou tyto informace uspořádány jinak, než příslušný program očekává, nedokáže s dokumentem pracovat. Proto je nutné, aby dokumenty byly vždy uloženy ve správném formátu.

U pradávného softwaru, napodobujícího psací stroje, to bylo jednoduché – prostě tu byla prázdná plocha a na ní písmena, mezery a prázdné řádky pro oddělení partií textu. Možnosti počítačového zpracování dat přinesly rozšíření výrazových možností – různé velikosti a typy písma, barvu znaků, vkládání obrázků... Všechny tyto informace je zapotřebí do souboru s dokumentem nebo třeba s tabulkou vedle textového obsahu nějak uložit, aby bylo jasné, že od tohoto místa má být zobrazen (a hlavně tištěn) například tučný text o velikosti 12 bodů a o kus dál zase třeba nadpis modré barvy bezpatičkovým písmem Arial o velikosti 24 bodů.

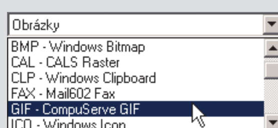
Výrobci softwaru šli na problém každý po svém. Podle objemu jejich produkce se určitý způsob formátování stal větším, či menším „standardem“. Zda lepším, či horším, než který měla konkurence, to běžné spotřebitele nezajímalo. Jejich starostí bylo a je, aby text, tabulku nebo obrázek pořízené v určitém softwaru mohli načíst ve svých programech – i když jsou „od konkurence“. Proto byly zaváděny možnosti importu (načtení v jiném formátu, než je „domovský“) a exportu (uložení v jiném zvoleném formátu). Těmito pravidly se řídí i programy „balíku“ PC Suite. Oba klíčové programy – 602Text a 602Tab – umějí pracovat s různými formáty, včetně toho „svého“. Program 602Photo zase umí načítat a ukládat obrázky a fotografie ve všech často používaných formátech grafických.

Načítání různých typů souborů

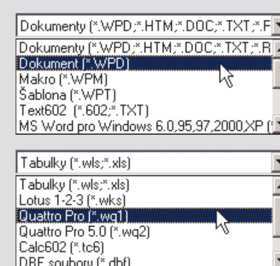
Původně byl textový procesor 602Text orientován především na vlastní formát označovaný WPD. Ten je zachován dodnes, ale přece jen je nutné respektovat obrovské množství dokumentů pořizovaných v programech Microsoft Office. Tyto dokumenty používají formát s charakteristickou souborovou příponou DOC.

Internetové publikování však vyžaduje, aby se daly načítat také soubory ve formátu HTML. Podobně je tomu u 602Tab. I zde je stále podporován vlastní formát sešitů s příponou WLS, ale zároveň je plně podporován i formát Excelu označovaný příponou XLS.

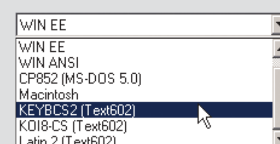
Pokud jde o 602Tab, volič kódování češtiny v dialogovém okně **Otevření souboru** chybí.

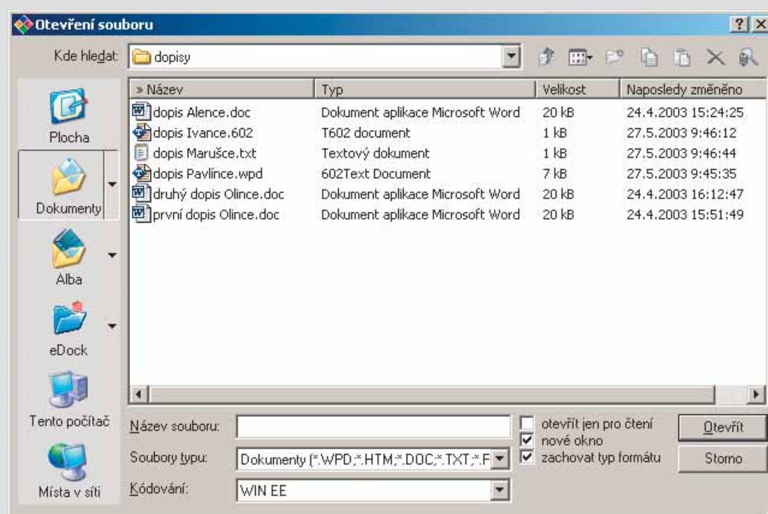
Program 602Photo sám o sobě žádný interní formát nemá, protože je určen pro úpravy obrázků zhotovených jinou cestou. Jeho rozsah formátů, se kterými je schopen pracovat, však pokrývá všechny současně používané možnosti. Implicitně je nabídnuta možnost Obrázky, takže v dialogovém okně uvidíte ikonky nebo položky s názvy všech grafických souborů, ať jsou ve formátu JPG, BMP nebo například TIFF.

Otevřete-li voliče, vidíte všechny možnosti, které máte k dispozici. V obou případech jsou prioritně nastaveny položky zahrnující všechny často používané formáty, takže uživatel má práci ještě více usnadněnu.

Pokud ze seznamu Soubory typu vyberete položku Dokumenty, Web, Textové soubory nebo Všechny soubory, objeví se další volič. Je to volič typu kódování češtiny. Staré textové soubory se stále ještě vyskytují v mnoha podobách, značně se lišících od té, kterou zavedl operační systém Windows, takže pokud nechcete znaky s diakritikou opravovat ručně, věnujte volbě kódování odpovídající pozornost.

V dialogovém okně Otevření souboru najdete volič Soubory typu. Výběrem příslušné položky z rozbalovacího seznamu můžete omezit zobrazení souborů v horní části okna na dokumenty požadovaného typu.

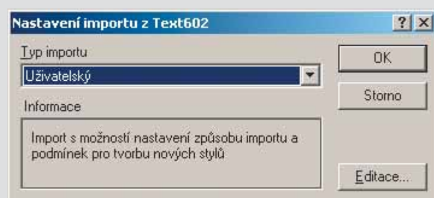
V konfiguračním dialogovém okně jsou však voliče dva – Kódování češtiny v textových souborech a Kódování češtiny v DBF souborech. Jejich pomocí se budete moci vyhnout nesnázím při načítání jinak kódovaných souborů uvedených typů.

Dnešní programové celky již nemívají explicitní příkazy **Import** a **Export**. Vstupní a výstupní filtry jsou zařazeny do dialogových oken pro načítání a ukládání souborů. Podívejme se do dolní části dialogového okna příkazu **Otevřít** (tento příkaz spustíte z nabídky **Soubor**). Uprostřed je volič **Soubory typu**; to je právě ten volič, jehož pomocí zařadíte filtr umožňující načtení dat z jiného zdroje, než je 602Text. Podobný volič je také v dialogovém okně programu 602Tab a v programu 602Photo.

Převod dokumentů z editoru Text602

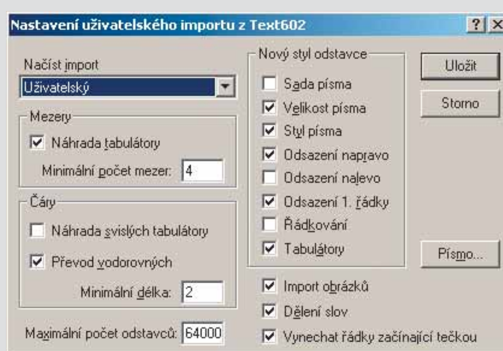
602Text samozřejmě podporuje import dokumentů pořízených ve starším textovém editoru Text602, který pracoval v operačním systému MS-DOS a byl (a mnohdy ještě je) u nás velmi populární. Tyto dokumenty však byly tvořeny jinak, než je tomu u dnešních textových procesorů. Například veškerá odsazení textu program tvořil vkládáním potřebného počtu mezer a tabulky se skládaly ze speciálních grafických znaků.

Proto program 602Text obsahuje nástroje, jejichž prostřednictvím určíte, jak má program zacházet s těmito odlišnostmi při načítání „starých“ dokumentů, vytvořených v editoru Text602.

1. **Pokud ze seznamu Soubory typu v dialogovém okně Otevření souboru vyberete položku Text602 (*.602; *.TXT), objeví se v pravém dolním rohu okna tlačítko Import. Klikněte na něj a otevře se dialogové okénko Nastavení importu z Text602.**

2. **V tomto dialogovém okně klikněte na tlačítko Editace.**

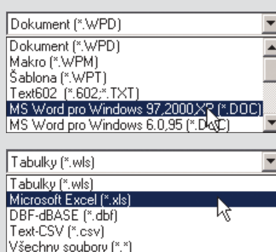

3. **V dialogovém okně Nastavení uživatelského importu z Text602 můžete nastavit, jak program převezme formátování původního dokumentu (například to, zda má skupiny mezer nebo svislé čáry nahradit tabulátory). Po kliknutí na tlačítko Písmo můžete nastavit typy písma, jimiž budou nahrazeny původní typy písma Normal, Elite a Condens.**

Vše je nutné patřičně uložit

Dokument nebo tabulku či obrázek je samozřejmě zapotřebí uložit na disk do pojmenovaného souboru. Tady se možnosti opět rozšiřují. Můžete ukládat ve formátu, ve kterém jste načítali, nebo exportovat v kterémkoliv formátu jiném.

Prostředky pro export v jiném formátu jsou rovněž sloučeny s ukládacím dialogovým oknem, které otevřete příkazem **Uložit jako** z nabídky **Soubor**.

Voliče možností exportu pro 602Text a 602Tab vidíte na připojených obrázcích. Dá se říci, že pokrývají stejné možnosti jako voliče importu.

V programu 602Photo můžete vstupní a výstupní filtry typu grafických souborů využít s výhodou ke konverzi jednoho formátu na jiný. Tak třeba bitové mapy, na prostor velmi náročné, můžete konvertovat do úsporného formátu JPG, který navíc můžete potřebovat pro publikování na internetu.

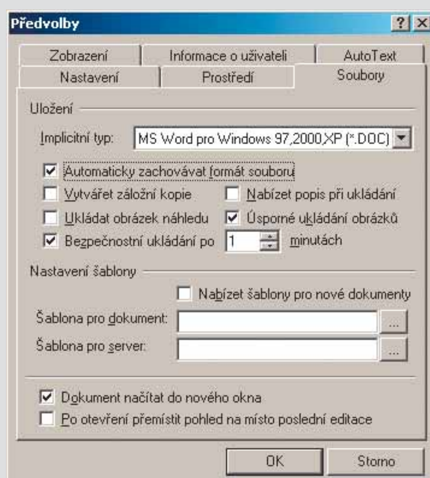
Implicitní typy souborů

Položka, kterou ve voliči typu souboru uvidíte hned po otevření dialogového okna pro uložení, se označuje jako implicitní. Můžete si ji podle potřeby a požadavků sami nastavit.

V 602Textu si příkazem **Předvolby** z nabídky **Pomůcky** otevřete konfigurační dialogové okno. Na kartě **Soubory** je volič **Implicitní typ**. V něm vidíte nastavenou tu položku, kterou vídáte v dialogovém okně pro uložení souboru. Volbu můžete změnit – třeba implicitní **DOC** Wordu můžete změnit zpět na interní **WPD** 602Text.

Obdobnou možnost máte i v 602Tab. Také tam můžete v konfiguračním dialogovém okně na kartě **Soubory** vybrat typ, který bude implicitně nabízen pro ukládání vašich sešitů s tabulkami.

Jiří Lapáček

Pro ukládání dokumentů v 602Text máte ještě jednu zajímavou možnost. Pokud v konfiguračním dialogovém okně na kartě Soubory zaškrtnete čtverec Automaticky zachovávat formát souboru, soubor se uloží v tom formátu, ve kterém jste ho před editací načetli. Typ samozřejmě můžete změnit potom, a to nastavením voliče formátu v dialogovém okně Uložit jako.

Formuláře

Pokud budete v databázi programu Access pracovat s daty v tabulkách, nenabídne vám program mnoho prostředků pro úpravu jejich vzhledu. Daleko více možností budete mít, zobrazíte-li data pomocí dalšího typu objektů databáze, tedy pomocí formulářů.

> Chcete-li si vyzkoušet tvorbu formulářů, můžete použít databázi, kterou najdete na přiloženém CD-ROM v rubrice **PPK plus/redakce/úkoly**.

Každý formulář je okno, ve kterém se pomocí prvků, jež znáte z dialogových oken (textových polí, tlačítek výběru, rozbalovacích seznamů, ...), zobrazují (případně aktualizují) hodnoty polí tabulek. Zobrazovaná data se mohou dopředu připravit pomocí dotazů. Mohou se tak zobrazovat jen některá pole, event. záznamy tabulky, data se dají seřadit podle hodnot některého z polí, případně doplnit o další vypočítávaná pole (obr. 1). Ve formuláři se mohou zobrazit data několika tabulek nebo dotazů najednou.

> Dotazy jsou další typ objektů databáze. Vytvářejí se pomocí nich dočasné tabulky, ve kterých se na základě různých podmínek vybírají jen některé záznamy tabulek; vybírají se jen potřebná pole, vybraná data je možno seřadit podle různých vlastností. Často se dotazy používají pro přípravu dat zobrazovaných ve formulářích nebo v sestavách, neboť se pomocí nich dají snadno vypočítávat další pole, případně provádět různé souhrny.

Titulek (název) formuláře.

Prvky formuláře, ve kterých se zobrazují, opravují nebo zadávají hodnoty zobrazených polí.

Šipka označující aktivní záznam; pomocí ní lze označit celý záznam.

Popisky prvků.

Záhlaví formuláře – prostor pro prvky společné všem záznamům.

Tělo formuláře.

Vložený obrázek.

Zápatí formuláře – prostor pro prvky společné všem záznamům.

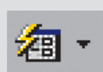
Navigační pruh.

Výpočet ve formuláři.

Automatický formulář

Formulář, který bude zobrazovat všechna pole jedné tabulky, můžete vytvořit velice rychle. Otevřete si svou pracovní databázi a zkontrolujte, že jste na kartě **Tabulky**. Kliknutím myší označte tabulku, jejíž data se mají ve formuláři zobrazit. Na panelu nástrojů klikněte na tlačítko **Nový objekt: automatický formulář** (obr. 2). Po chvilce program předloží výsledek. Do záhlaví okna formuláře vepíše program jméno tabulky, ze které jste vycházeli. V okně formuláře bude pro každé pole tabulky jeden prvek. Název prvku (tzv. popisek) převezme program z návrhu tabulky. V okně takto vytvořeného formuláře se zobrazují hodnoty jednoho záznamu, řádku původní tabulky. Takovýmto formulářům se v programu Access říká jednoduché. Po vytvoření formuláře se vždy zobrazí první záznam zdrojové tabulky, o čemž se můžete přesvědčit pohledem do navigačního pruhu v dolní části formuláře. Navigační pruh má stejná tlačítka se stejnou funkcí jako navigační pruh tabulek.

> Mezi prvky formuláře se můžete přesouvat klávesami **Tab** nebo **Enter** a směrem zpět kombinací kláves **Shift** + **Tab**.

Obr. 2. Tlačítko Nový objekt: Automatický formulář.

Obr. 3

Chcete-li záznam smazat, klikněte na šedé tlačítko před záznamem a pak stiskněte klávesu **Delete**.

Pro přidání nového záznamu klikněte na toto tlačítko.

Práce s daty

Data tabulek můžete ve formuláři nejen prohlížet, ale i opravovat a zadávat data nová. Pokud potřebujete opravit nějakou hodnotu tabulky, najděte pomocí navigačních tlačítek (nebo pomocí příkazu **Najít** z nabídky **Úpravy**) správný záznam, klikněte do rámečku textového pole myší a hodnotu běžnými prostředky opravte.

Změna, kterou jste provedli, se projeví v tabulce v okamžiku, kdy přejdete do jiného záznamu nebo kdy formulář zavřete. Potřebujete-li doplnit tabulku o nový řádek, klikněte v navigačním pruhu do tlačítka s hvězdičkou (obr. 3) nebo použijte kombinaci kláves **Ctrl** + (stiskněte současně klávesy **Ctrl** a +). Program předloží nevyplněný formulář, do kterého postupně zadáte hodnoty.

Záznam tabulky odstraníte tak, že ho ve formuláři zobrazíte a v nabídce **Úpravy** použijete příkaz **Odstranit záznam**. Můžete také ve formuláři kliknout na šedé tlačítko v levé části okna formuláře před záznamem a klávesou **Delete** záznam smazat (obr. 3). V obou případech program formou dialogového okna požádá o potvrzení akce.

Uložení formuláře

Automatický formulář, který jste právě vytvořili, je třeba uložit. Můžete tak učinit pomocí příkazu **Uložit** z nabídky **Soubor** nebo při zavírání okna formuláře. Do dialogového okna **Uložit jako** zadáte jméno, pod kterým se nový formulář uloží v okně databáze na kartu **Formuláře**.

Kdykoli budete potřebovat s formulářem pracovat, kliknete v okně databáze na kartu **Formuláře**, podle jména vyhledáte správnou ikonu a kliknete na ni.

Vytváření formuláře pomocí průvodce

Automatický formulář zobrazuje všechna pole tabulky. U rozsáhlých tabulek s velkým množstvím polí takto vznikají formuláře velké, ne vždy úplně přehledné. Formulář můžete zpřehlednit tím, že si zobrazíte jen některá pole. Ve větších firmách s databází pracuje více lidí. Ne všichni by měli mít přístup ke všem údajům. I tady je třeba zobrazit jen některá pole tabulky. Formuláře, které zobrazují jen některá pole tabulky, vytvoříte nejlépe pomocí průvodce.

V okně databáze klikněte na kartu **Formuláře**. Program vám formou ikon nabídne dvě možnosti, jak nový formulář vytvořit. První možnost, tedy **Vytvořit formulář v návrhovém zobrazení**, je pracnější a vyzkoušíte si ji, až se naučíte upravovat vzhled formulářů. Zvolte snazší postup. Dvojitě klikněte na ikonu **Vytvořit formulář pomocí průvodce** (obr. 4). Program postupně zobrazí několik dialogových oken.

Jaká data se budou zobrazovat

První z nich je nejdůležitější. Výběrem ze seznamu volíte zdroj informací, které se mají ve formuláři zobrazit. Může to být jedna nebo více tabulek, případně dotazů. V poli *Tabulky či dotazy* po kliknutí na rozbalovací šipku zvolte tabulku, s jejímiž daty budete později ve formuláři pracovat. V části dialogového okna nazvané *Dostupná pole* zobrazí program všechna pole vybrané tabulky. Z nich vyberte do pole *Vybraná pole* jména těch polí, která se mají ve formuláři zobrazit. Jedno pole vyberte kliknutím na jeho jméno a kliknutím na jednoduchou šipku ukazující doprava. Můžete také na jméno pole dvojitě kliknout. Jméno pole se přesune z levého textového pole do pravého.

Pořadí výběru polí je důležité, protože určuje, v jakém pořadí budou pole zobrazena ve vytvářeném formuláři.

Pokud se ve výběru spletete, máte pro případnou opravu k dispozici šipky ukazující na opačnou stranu. Pomocí nich označené vybrané pole vrátíte zpět.

Volba typu formuláře

Jsou-li všechna pole vybrána, klikněte v dolní části okna na tlačítko **Další**, abyste mohli přejít do dalšího kroku tvorby formuláře. Pomocí voleb na této kartě určíte rozvržení formuláře. Rozhodnete o tom, zda bude formulář jednoduchý, nebo nekonečný a jak budou uspořádána pole na formuláři. Volbu vám usnadní náhled, který získáte kliknutím na tlačítka jednotlivých voleb. Příklady formulářů jsou ukázány na obrázcích 5, 6, 7 a 8.

Nastavení základních barev

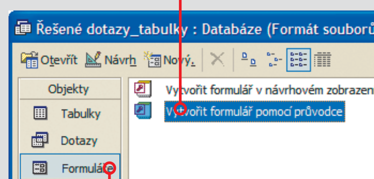
Po výběru rozvržení klikněte v dolní části okna na tlačítko **Další**. Zobrazí se předposlední dialogové okno průvodce. V něm zvolíte celkový vzhled formuláře – barvy, které budou použity na data, dále popisky dat, případně obrázek, který chcete vložit na pozadí formuláře. Kliknutím na název stylu v seznamu v pravé části okna se zobrazí náhled, ukázka vlastností jednotlivých prvků.

Uložení formuláře

Kliknutím na tlačítko **Další** se přenesete do posledního kroku. Tady máte možnost vytvářený formulář pojmenovat. Jméno se později zobrazí v záhlaví okna formuláře a bude použito pro pojmenování ikony vytvořeného formuláře na kartě **Formuláře** okna databáze. Obě jména se dají dodatečně změnit. Na závěr vyberte, zda chcete formulář otevřít tak, abyste mohli upravit jeho vzhled, nebo tak, aby se zobrazila data. Před případnou úpravou se budete určitě chtít podívat na výsledek vytvořený průvodcem. Ponechte proto zvolenu volbu **Zobrazit formulář pro zobrazení informací** a klikněte na tlačítko **Dokončit**. Toto tlačítko můžete použít kdykoliv v průběhu práce s průvodcem. Program použije nastavené předvolby. Práci můžete kdykoliv přerušit tlačítkem **Storno**, případně se ke kterémukoliv kroku vrátit tlačítkem **Zpět**.

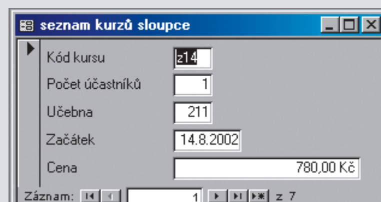
Anna Nováková

2. Dvojitě klikněte na položku **Vytvořit formulář pomocí průvodce.**

Obr. 4

1. Klikněte na položku **Formuláře.**

Obr. 5. Pomocí volby *sloupce* vytvoříte jednoduchý formulář, tj. formulář, v jehož okně se zobrazí pouze jeden záznam tabulky. Zobrazený záznam lze volit buď v dolní části formuláře pomocí navigačního panelu, nebo pomocí příkazu pro hledání záznamů. Vybraná pole tabulky se zobrazí ve sloupci pod sebou, při větším počtu zobrazovaných polí se vytvoří dva, případně více sloupců polí vedle sebe.

seznam kurzů tabulka

Kód kursu	Učebna	Počet účastníků	Začátek	Cena
p45	212	6	15.7.2002	1 360,00 Kč
z12	212	3	15.7.2002	1 200,00 Kč
z13	214	9	18.7.2002	780,00 Kč

Záznam: 1 z 4

Obr. 6. Volba *tabulka* vede k vytvoření tzv. nekonečného formuláře. Ten, na rozdíl od jednoduchého formuláře, ve svém okně zobrazuje data několika záznamů najednou. Vybraná pole jednotlivých záznamů se zobrazují v řádku za sebou jako u tabulky. Zobrazené záznamy se volí pomocí navigačního pruhu, svislého posuvníku v pravé části okna, případně pomocí nástrojů pro hledání záznamů. Kolik záznamů najednou se v tomto formuláři objeví, to závisí na velikosti okna.

seznam kurzů datový list

Kód kursu	Učebna	Počet účastníků	Začátek	Cena
p45	212	6	5.7.2002	1 360,00 Kč
z12	212	3	5.7.2002	1 200,00 Kč

Záznam: 1 z 4

Obr. 7. Pomocí třetí volby vytvoříte formulář, který má vzhled normální tabulky vytvořené v databázi programu Access. Má stejné vlastnosti a stejně se s ním i pracuje.

půjčená média zarovnaný

Název knihy	Autor	Rok vydání	Médium
Fimfárum	Jan Werich	1965	LP

Vráceno	Kdo si půjčil	Kdy půjčeno
✓	Karel	12.3.2002

Záznam: 1 z 1

Obr. 8. Pomocí poslední volby vytvoříte jednoduchý formulář. Jednotlivá vybraná pole program skládá do řádku těsně za sebe, při větším počtu polí vytvoří další řádky. S takovýmto formulářem se pracuje stejně jako s formulářem typu sloupce.

MS Word – vkládání obrázků

Vložením obrázků nebo jiných grafických objektů můžete výrazně zvýšit vzhled a hodnotu dokumentu.

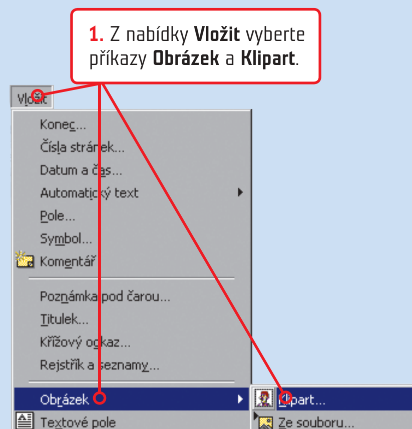
Do dokumentu MS Wordu můžete vkládat buď obrázky, které si sami vyberete, nebo kliparty. Ty jsou volitelnou částí instalace MS Office.

> Testy a dokumenty k procvičení najdete na přiloženém CD; v rubrice *PPK Plus* zvolíte postupně odkazy *Redakce* a *Úkoly*.
>
> Pro přípravu tohoto článku jsme použili MS Word 2000.

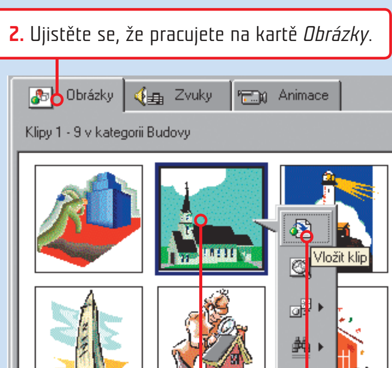
> Chcete-li doinstalovat galerii klipartů, vložte do mechaniky instalační cédéčko MS Office, a pokud se instalační program nerozeběhne, spusťte program **Setup.exe**.
>
> V prvním okně klikněte na tlačítko **Přidat či odebrat funkce**. V dalším okně pak v seznamu rozbalte položku **Nástroje sady Office** (položku rozbalíte kliknutím na čtvereček se symbolem +, ten se po rozbalení změní v symbol –). V nově zobrazených položkách klikněte na symbol u položky **Galerie klipů** a z nabídky vyberte položku **Spouštět z tohoto počítače**.

Vkládání klipartů

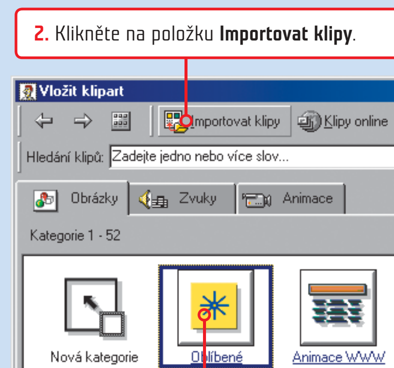
Klikněte v dokumentu na místo, do kterého chcete vložit klipart. Z nabídky **Vložit** vyberte postupně příkazy **Obrázek** a **Klipart** (obr. 1).

Obr. 1

Obr. 2

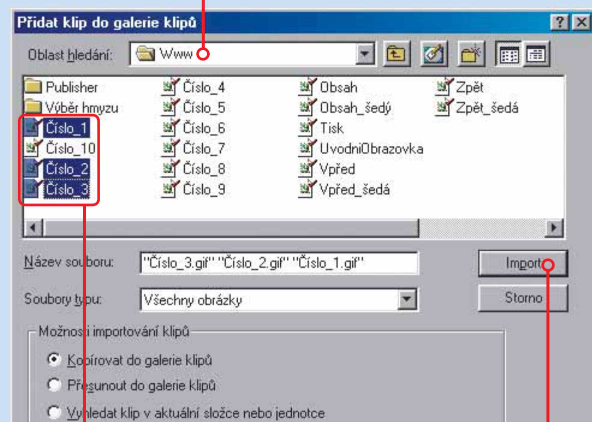
Obr. 3

V dialogovém okně *Vložit klipart* se ujistěte, že pracujete na kartě *Obrázky*, a klikněte na klipart, který chcete vložit. Na obrazovce se objeví panel nástrojů. Klikněte na nástroj **Vložit klip** (obr. 2).

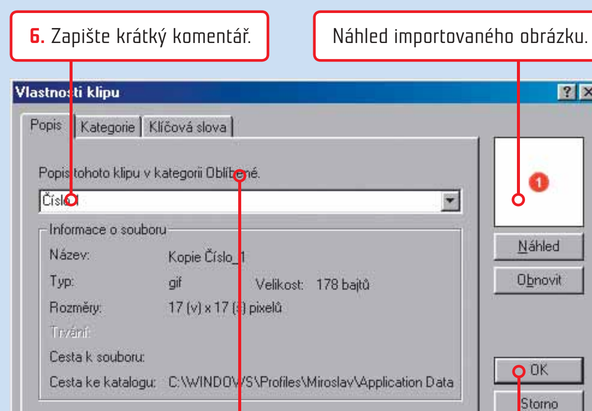
Import dalších klipartů

Kliparty z jiných zdrojů můžete importovat do seznamu nabízených klipartů.

V dialogovém okně **Vložit klipart** nejprve zobrazte obsah složky, ve které chcete impor-

Obr. 4

Obr. 5

tované kliparty zobrazovat. Poté klikněte na tlačítko **Importovat klipy** (obr. 3).

V dialogovém okně vyberte složku s kliparty a označte soubory, které chcete importovat. V levé dolní části okna označte, zda chcete klipy z původního místa přesunout, nebo zda je chcete do galerie kopírovat. Poté klikněte na tlačítko **Import** (obr. 4).

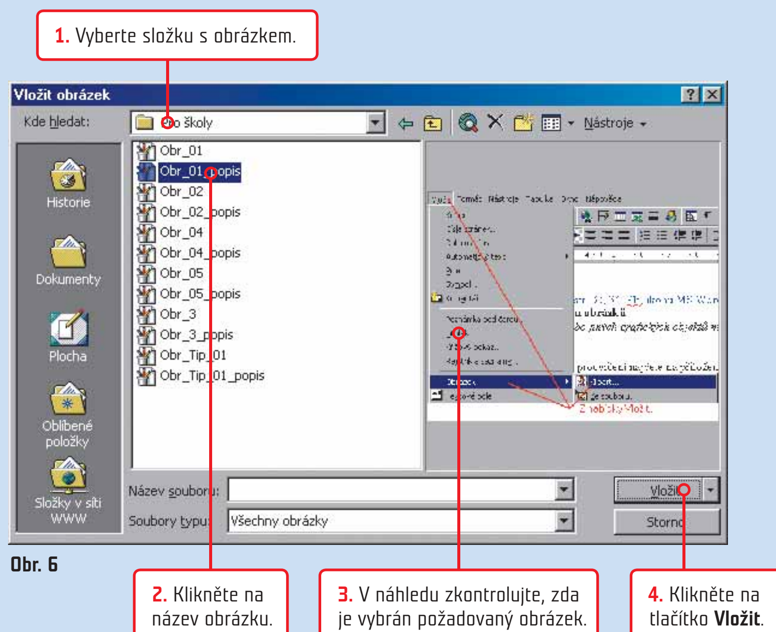
MS Word zobrazí pro každý z importovaných souborů dialogové okno, ve kterém můžete zapsat ke každému klipartu krátký komentář (obr. 5). Po zapsání komentáře klikněte na tlačítko **OK**.

Klipart je označení pro ručně malované obrázky. Sadu těchto obrázků si můžete nainstalovat spolu s MS Office, ale můžete ji získat také z jiných zdrojů. Na našem CD najdete ukázky ze sady CD-ROM České kliparty od firmy Zoner.

Vkládání obrázku

Klikněte v dokumentu na místo, do kterého chcete vložit obrázek. Z nabídky **Vložit** vyberte postupně příkazy **Obrázek** a **Ze souboru**.

V dialogovém okně *Vložit obrázek* vyhledejte složku s obrázkem, který chcete vložit. Klikněte na název tohoto obrázku a v náhledu zkontrolujte, zda jste vybrali správný obrázek. Je-li vše v pořádku, klikněte na tlačítko **Vložit** (obr. 6).

Obr. 6

Možnosti formátování obrázku

K možnostem formátování obrázku patří změna velikosti obrázku, způsob, jakým bude text kolem obrázku obtékat, nebo možnost obrázek oříznout. Při všech těchto operacích se budeme zmiňovat o dialogovém okně *Formát obrázku*.

Toto dialogové okno vyvoláte tak, že kliknete pravým tlačítkem myši na obrázek a z místní nabídky vyberete příkaz **Formát obrázku** (obr. 7).

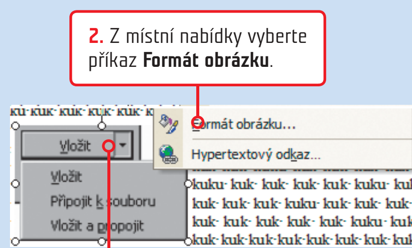
Změna velikosti obrázku

Velikost obrázku můžete změnit buď v dialogovém okně *Formát obrázku*, nebo tažením myší.

Chcete-li změnit velikost obrázku tažením myší, klikněte na obrázek levým tlačítkem myši. Okolo obrázku se objeví rám s úchopovými body (malé černé čtverečky). Tažením myší za úchopové body změníte velikost obrázku (obr. 8). Tažením za úchopové body na středech stran měníte velikost obrázku pouze v jednom směru (tedy jej deformujete). Tažením za úchopové body v rozích měníte velikost obrázku ve svislém i vodorovném směru.

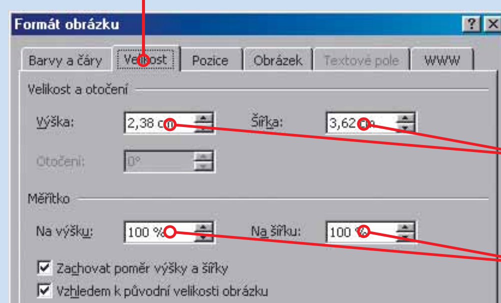
Chcete-li nastavit velikost obrázku číselně, pak klikněte na obrázek a zobrazte dialogové okno *Formát obrázku* a v tomto okně klikněte na záložku **Velikost** (obr. 9).

V editačních polích *Výška* a *Šířka* můžete zapsat velikost obrázku v cm. Máte-li zaškrtnuto pole **Zachovat poměr stran**, MS Word automaticky dopočítá velikost druhé strany tak, aby poměr stran byl zachován. K přepočtu dojde v okamžiku, kdy opustíte právě změněné editační pole.

Obr. 7

Klikněte na záložku **Velikost**.

V těchto editačních polích můžete zadat velikost obrázku.

Pomocí těchto polí můžete upravit velikost v procentech.

Obr. 9

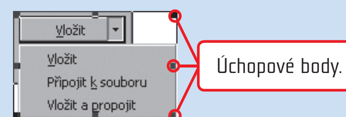
Pracujete-li na dokumentu, který bude obsahovat větší množství obrázků, jejichž velikost budete měnit, je výhodné nastavit velikost v procentech. Tak máte zajištěno, že všechny obrázky budou mít stejný stupeň zmenšení (nebo zvětšení) a dokument bude vypadat upraveně.

Změna obtékání textu

Klikněte na obrázek a vyvolejte dialogové okno *Formát textu*. Klikněte na záložku Pozice a vyberte jednu z nabízených možností.

O dalších možnostech práce s obrázky si povíme v dalším dílu.

-mzi

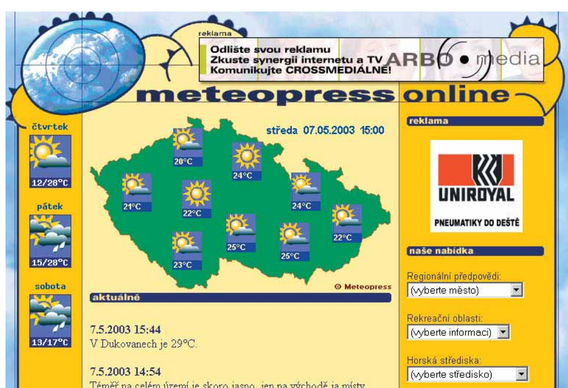
Obr. 8

Jaké bude počasí?

Nastává doba dovolených a mnozí z nás se již těší, že se vypraví do více či méně vzdálené země. Jistě vás zajímá, jaké počasí tam panuje, a na co se tedy máte připravit. V tomto případě můžete využít nabídky mnoha internetových stránek, které najdete na našem i na zahraničním internetu. Podívejme se na ty nejlepší.

Meteopress

Na internetu je mnoho stránek o počasí, ale českou jedničkou jsou stránky Meteopressu, tedy organizace, která se předpovědí počasí přímo zabývá. Stránka je velmi často aktualizována, což provádí některý z meteorologů, který je vždy přítomen. Předpověď je vypracována pro mnoho českých měst, která si můžete vybrat z rozbalovacího seznamu. Chystáte-li se na dovolenou, využijte předpovědi pro světová letoviska. Na serveru je také umístěn archiv minulých předpovědí, takže se můžete například podívat, jaké počasí bylo právě před rokem. V sekci Live počasí se skrývají obrázky pořízené internetovými kamerami, které jsou umístěny po celé České republice. Adresa stránek je *http://www.meteopress.cz*.

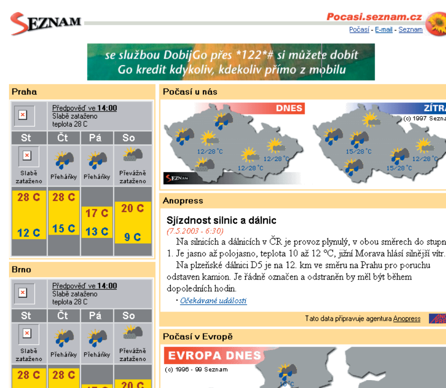
Stránky Meteopressu jsou velmi často aktualizovány.

Český hydrometeorologický ústav

I tato organizace, která má výzkum počasí v popisu práce, má na internetu své stránky, a to na adrese *http://www.chmi.cz*. Najdete zde nejenom aktuální předpověď počasí, ale i výhled na celý měsíc dopředu, předpovědi pro sportovní letce a surfaře. Je vidět, že tyto stránky jsou zpracovány skutečnými odborníky; místy jsou však poněkud méně přístupné normálním smrtelníkům, kteří některým termínům nemusí úplně rozumět. Stránky jsou však výbornou studnicí informací o klimatu v naší vlasti, o historii klimatu, o hydrologii a meteorologii.

Seznam

I na velkých portálech najdete předpověď počasí a nejinak je tomu na portálu Seznam. Přesná adresa zní *http://pocasi.seznam.cz*. Na této stránce najdete předpověď počasí na tři dny pro Prahu, Brno a Ostravu a aktuální teploty v některých evropských městech. Nechybí ani základní informace o sjízdnosti silnic a dálnic.

Na Seznamu najdete přehled počasí v celé Evropě.

Atlas

Zpravodajství o počasí na portálu Atlas je skutečně podařené. Samozřejmostí je detailní přehled a předpověď počasí u nás i ve světě (včetně světových letovisek), biopředpovědi a informace o stavu vody a ovzduší. Pokud máte raději mluvené slovo, stačí kliknout na odkaz Meteorolog živě – na další stránce se zobrazí okno programu Windows Media Player a bude v něm přehrána aktuální předpověď meteorologa. Pokud se chcete dozvědět, jak to vypadá v některých našich městech, můžete využít záběrů internetové kamery. Stránka je aktualizována poměrně často a na serióznost předpovědi se můžete spolehnout. Adresa stránky zní *http://pocasi.atlas.cz*.

Quick

Na portálu Quick najdete předpověď na adrese *http://www.quick.cz/počasí*. Na hlavní stránce na vás opět čeká mapka České republiky se zakreslenými teplotami v jednotlivých městech a také aktuální denní předpověď. Ani zde nechybí informace o počasí v jednotlivých regionech a místní předpověď. Pro ty, kteří věří různým meteoindexům (např. žízně, schnutí prádla nebo sexuálního harassmentu), jsou zde uvedeny i tyto informace.

iDnes

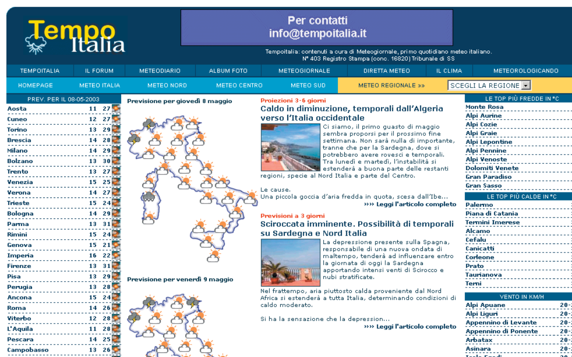
Počasí na portálu iDnes je také velmi dobře zpracováno. Na hlavní stránce je opět obligátní mapka, ale tentokrát s několika „záložkami". Podle toho, na kterou kliknete, se vám zobrazí informace o větru, teplotách, nebo o počasí. Kromě informací, které se dozvíte všude, zde najdete také několik zajímavých odkazů: např. teplotní rekordy na dnešní den, pylové zpravodajství, informace o škodlivinách v ovzduší a aktuální snímek z družice. Podívejte se tedy na adresu *http://cestovani.idnes.cz/pocasi_nove.asp*.

Počasí v cizině

Ačkoliv se na českých internetových stránkách dozvíte i o počasí v některých světových letoviscích, případně ve velkých městech, mnohdy je lepší podívat se na stránky zahraniční. Mnohé velké zahraniční portály obsahují speciální stránky, které jsou věnovány zprávám o počasí ve světě. Například na portálu Yahoo! najdete stránky o počasí na adrese

Stránky o počasí na serveru Yahoo *(http://weather.yahoo.com)* nabízejí detailní předpovědi počasí v zemích celého světa.

Na hlavní stránce zjistíte, jaké je počasí v celé Itálii.

Stránky o počasí v Německu.

http://weather.yahoo.com. Bohužel v tomto případě je však nutné znát alespoň základní názvy států, případně světových měst v angličtině. Pokud potřebujete informace o počasí v některém severoamerickém státě a znáte jeho PSČ, stačí tento údaj zadat do volného políčka na stránce. Jinak jsou zde velmi detailní zprávy o počasí v celém světě spolu s předpovědí na nejbližší dny. Musíme vás však upozornit ještě na jeden háček: teploty jsou uváděny ve stupních Fahrenheita.

Zajímavé stránky o počasí se nacházejí také na stránkách americké zpravodajské agentury CNN, a to na adrese *http://www.cnn.com/WEATHER*. Na hlavní stránce najdete mapu světa – stačí kliknout na tu část, která vás zajímá, a potom si postupně vybrat stát, město a provincii. Stránky jsou dostupné také v několika jiných jazycích (namátkou jmenujme němčinu, španělštinu, italštinu), takže při hledání zde mohou být úspěšní i ti, kdo anglicky neumějí. Teploty jsou uváděny ve stupních Fahrenheita i ve stupních Celsia.

Ještě přesnější informace o počasí však dostanete na některých lokálních internetových stránkách. O počasí v Německu se dozvíte na internetových stránkách *http://wetter.rtl.de*. Kromě aktuálního stavu počasí a teplot je zde i předpověď na nejbližších šest dnů. Chystáte se na dovolenou do Itálie? Pak se podívejte na stránky *http://www.tempoitalia.it*. Na hlavní stránce najdete mapku, kde zjistíte situaci na celém poloostrově. Pro detailnější předpověď si vyberte kraj z rozbalovacího seznamu. O počasí ve Francii se dozvíte na francouzské odnoži portálu Yahoo!, a to na adrese *http://fr.news.yahoo.com/meteo*. O počasí ve Španělsku si přečtete vše podstatné na stránkách španělského meteorologického ústavu *http://www.inm.es*. Můžete si prohlédnout i radarové a satelitní snímky.

-mia

Celsius, nebo Fahrenheit?

i

Na mnoha internetových stránkách se dozvíte teplotu ve stupních Fahrenheita, což pro vás asi nemá velkou vypovídací hodnotu. Jak si tedy tento údaj přepočítat na stupně Celsia? Funkcí pro tento přepočet disponuje i program Excel. Z nabídky **Vložit** vyberte položku **Funkce**. Poté si dejte zobrazit všechny funkce a vyberte funkci **Convert**. Tato funkce bude mít tři argumenty: pozici buňky, kde se nachází údaj ve stupních Fahrenheitovy stupnice, a argumenty F a C. Vzorec pro převod stupňů Fahrenheita na stupně Celsia tedy bude vypadat takto: =Convert(pozicebuňky pro výpočet;"F";"C").

Pro přibližný převod však dodáváme, že mezi hodnotami ve stupních Fahrenheita a Celsia platí tyto vzorce: F = (9*C/5) + 32 a naopak C = 5*(F – 32)/9. 32 °F tedy odpovídá bodu mrazu ve stupních Celsia.

Do školy po internetu

Na obsahu internetového portálu www.skolaonline.cz se podílí firmy LANGMaster a CCA Group. Firma LANGMaster dodává výukovou část a firma CCA Group se zaměřila na agendu školy a na komunikaci rodičů s ní.

Na náplni portálu ŠKOLA ONLINE spolupracují firmy CCA Group a LANGMaster.

Portál najdete na adrese ***www.skolaonline.cz***.

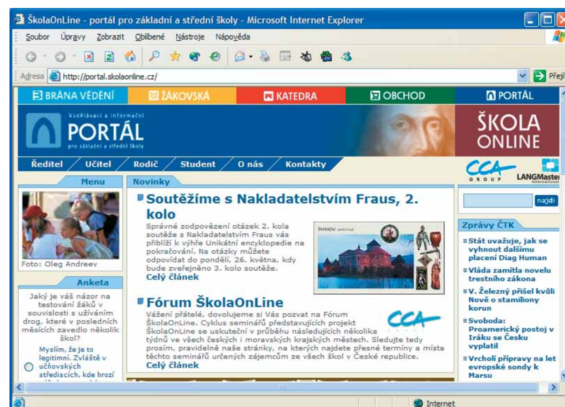
ŠKOLA ONLINE

Portál je rozdělen na několik hlavních částí: Brána vědění je zaměřena na vzdělávání, část nazvaná Portál přináší informace nejen o školství. Části Katedra a Žákovská souvisí s vedením agendy školy a s komunikací rodičů se školou. Poslední částí je část Obchod, která v současné době nabízí hlavně výuková cédéčka; podle slov zástupců obou firem se však plánuje rozšíření sortimentu.

Portál

Je to část, ve které najdete informace týkající se vzdělávání obecně. Po vstupu do Portálu se můžete rozhodnout, zda chcete zobrazit informace pro ředitele, učitele, rodiče, nebo pro studenty. Součástí Portálu je anketa, možnost diskuse na různá témata, odkazy na zajímavé stránky a důležité údaje.

Podle tiskové zprávy jsou aktuální zprávy a novinky aktualizovány denně a odborné informace dvakrát týdně.

Úvodní stránka portálu.

Chcete se vzdělávat?

Část portálu s názvem Brána vědění zpřístupňuje multimediální výuková data. Brána vědění není pouze portál, ale ucelený projekt. Princip tohoto projektu spočívá v tom, že pro jeden datový prohlížeč existuje veliké množství výukových dat. Ovládací program znáte z našich recenzí, v PPK jsme již představili řadu produktů firmy LANGMaster. Data si můžete buď stáhnout z internetu (z Brány vědění), nebo si je můžete objednat na CD-ROM discích. Přehled dostupných cédéček získáte v Bráně vědění.

Katedra

Je zaměřena na vedení školní agendy. Pokud namítnete, že takových programů znáte více, budeme vám trochu oponovat. Katedru si nekupujete, ale pronajímáte. Data nejsou uložena v počítači ve vaší škole, ale na serveru, jehož provoz zabezpečuje firma CCA Group, a přistupujete k nim prostřednictvím internetu.

V současné době běží projekt v řadě pilotních škol a firma CCA Group, tvůrce systému, pokračuje ve vývoji tohoto systému.

Školství je bohužel odvětvím, ve kterém ceny hrají vysokou roli. Ceny za Katedru se odvíjejí od počtu žáků, kteří budou zaevidováni do databáze. Namátkou: pro sto a méně žáků zaplatí škola za rok 1200 Kč, pro 301 až 400 žáků 4400 Kč (včetně DPH).

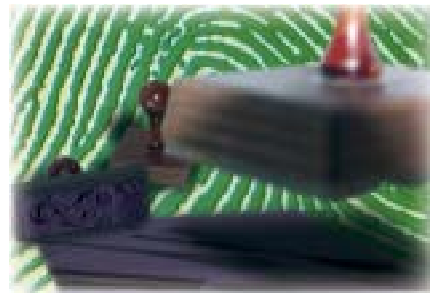
Žákovská

Navazuje na Katedru. Když už má škola data zpřístupněna prostřednictvím internetu, bylo by škoda nezapojit do tohoto systému i rodiče. Žákovská v žádném případě nenahrazuje živý kontakt mezi rodiči a učiteli, ale je nástrojem, který umožňuje rychle zjistit aktuální stav známek nebo třeba ověřit, zda je školák opravdu nemocný, či zda vyučování skutečně odpadlo.

Projekt Žákovská se skládá z několika modulů. Záleží na dohodě rodičů se školou, které moduly budou využívat. Cenu v tomto případě hradí rodiče; pokud jde o první přiblížení, je stanovena cena 19 Kč za jeden modul.

-mzi

Elektronický podpis a časová razítka

Technologie elektronického podpisu může nalézt uplatnění v mnoha oborech lidské činnosti – v komunikaci s úřady, v bankovním sektoru, při prosazování autorského práva... Je zde však jedno omezení – u elektronického podpisu se velmi špatně určuje přesný okamžik vzniku.

Proč vlastně potřebujeme znát přesný okamžik vzniku nějakého dokumentu? V mnoha případech to samozřejmě nezbytné není, ale jsou okamžiky, kdy je nutnost zařadit dokument na časové ose důležitá. Jedná se třeba o případ, kdy dochází k úřednímu podání limitovanému datem (např. daňové přiznání), kdy dochází k nutnosti posoudit (ne)aktuálnost několika různých závětí, kdy dochází ke sporu o autorství apod.

Přitom elektronický podpis nemůže vycházet ze systémového času počítače – sami dobře víte, že je velmi jednoduché jej změnit (Start/Nastavení/Ovládací panel/Datum-čas). Jinými slovy, tento údaj nelze považovat za důvěryhodný. A tak se hledají různé cesty, jak dotyčný problém vyřešit. Jednou z nich je přitom technologie time stamp – časová razítka.

Ještě než se jí budeme věnovat, ve stručnosti se podívejme na vlastní technologii elektronického podpisu. Ten se vytváří za pomoci znalosti hesla a prostřednictvím vlastnictví soukromé části podepisovacího klíče. Podpis obsahuje „otisk“ podepisovaného dokumentu a unikátní identifikaci uživatele, která vzniká právě prostřednictvím soukromé části podepisovacího klíče. Ověření elektronického podpisu je pak provedeno prostřednictvím veřejné části podepisovacího klíče a podepsaného dokumentu. Pokud byl dokument jakkoliv modifikován (ať již záměrně, nebo nezáměrně) od okamžiku podpisu, není elektronický podpis platný.

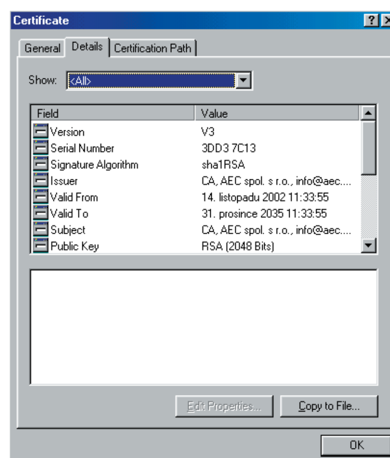
To je první část technologie – vlastní elektronický podpis. Druhou částí je nutnost prokázat, že „já jsem skutečně já“. Jinými

slovy, jde o prokázání totožnosti podepisující osoby. V praxi se to děje tak, že dotyčná osoba přijde na „úřad“ – certifikační autoritu. Zde dostatečným způsobem (občanský průkaz, další doklady...) prokáže svoji totožnost a na základě toho obdrží certifikát.

Certifikační autorita vydává certifikát, čímž se zaručuje za dotyčnou osobu používající příslušný klíčový pár. V praxi se tak důvěra či nedůvěra ke stovkám, tisícům či milionům lidí redukuje na důvěru či nedůvěru k několika málo certifikačním autoritám. Ostatně, i v reálném světě je to podobné – lidé se prokazují občanskými průkazy, které po splnění určitých podmínek vydávají příslušné instituce. A zatímco s mnoha lidmi se setkáváme poprvé v životě, občanský průkaz je považován za důvěryhodný dokument. K jeho získání je totiž potřeba splňovat určité všeobecně známé podmínky; nejinak je tomu v kybernetickém prostoru u certifikátů.

Tím bychom měli osvětleny první dva kroky na cestě k „dokonalému“ elektronickému podpisu – vlastní podepisování a prokazování totožnosti. Chybí tu však ještě krůček třetí a tím je přesné stanovení času vzniku podpisu. Jak už bylo uvedeno výše, na úrovni jednotlivých systémů to není možné, neboť každý by si mohl datum podle potřeby modifikovat. Proto je zapotřebí, aby do hry opět vstoupila důvěryhodná třetí strana. V běžném světě je to např. notář, v kybernetickém prostoru speciálně vybavená certifikační autorita.

Na následujících řádcích si velmi zjednodušeně přiblížíme, jak takové opatřování

Certifikát certifikační autority AEC TrustPort CA.

elektronického dokumentu časovou značkou (razítkem) v praxi probíhá. Zájemce o časové razítko pošle na příslušnou certifikační autoritu elektronický podpis příslušného dokumentu (tedy nikoliv vlastní dokument!). Tím dostatečným způsobem prokáže vlastnictví dokumentu a nemusí jej dávat „z ruky“ (neboť může obsahovat citlivé či neveřejné informace). Certifikační autorita tento podpis neprodleně zpracuje (vydá k němu jednorázový certifikát opatřený příslušným časovým údajem) a vrátí uživateli.

Samozřejmě že zde vyvstává celá řada otázek a problémů. Jak rychle musí certifikační autorita na žádost o časová razítko odpovědět? Vždyť každá sekunda prodlení může být v konečném důsledku problematická! Jak zajistit spolehlivou odezvu ze strany certifikační autority? Jak získat dostatečně spolehlivý a důvěryhodný časový zdroj? Podle kterého časového pásma (časových jednotek apod.) by se mělo časové razítkování řídit, aby bylo univerzálně použitelné celosvětově?

A takto bychom mohli pokračovat – právě tyto a další technologické výzvy jsou příčinou toho, že časová razítka zatím nezaznamenala přílišné rozšíření (v ČR se je zatím chystá vydávat jen certifikační autorita AEC TrustPort CA). To se však bude muset do budoucna změnit, neboť bez dostatečně důvěryhodné časové značky bude elektronický podpis poloviční.

Tomáš Přibyl, AEC

inzerce

Reprosoustavy

To, které zařízení se v počítači stará o zvuk, již víte. Připomínám, že je to zvuková karta, věnovali jsme jí předešlý díl našeho seriálu. Na cestě mezi zvukovou kartou a lidským uchem však ještě něco chybí. A sice zařízení, které chvění vzduchu, tedy zvuk, vlastně vytváří. Mohou jím být sluchátka nebo reprosoustavy.

Na začátek bude nejlepší stručně vysvětlit, co zvuk vlastně je a jak vzniká. Možná vám toto vysvětlení bude připadat trochu nudné a také složité, ale pomůže vám pochopit, proč reprosoustavy vypadají tak, jak vypadají. Pokud se touto částí přesto nechcete zabývat, můžete ji přeskočit a pokračovat kapitolou nazvanou „Umění vytvořit prostor".

Zvuk je chvění částic plynu (tedy i vzduchu), popř. kapaliny nebo pevného prostředí, které se šíří ve směru od svého zdroje. Rozechvěný vzduch pak v uších rozkmitá příslušné sluchové orgány, které toto chvění přeměňují na nervové signály, a ty pak vnímáme jako zvuk.

Je třeba rozlišovat dvě základní vlastnosti zvuku – frekvenci a sílu. Frekvenci si lze zjednodušeně popsat jako „chvění vzduchu určitou rychlostí". Frekvence určuje výšku

zvuku – je-li frekvence nízká, zvuk se chvěje pomaleji a my to vnímáme jako nízké, hluboké tóny. Chvěje-li se zvuk rychle, vnímáme to jako vysoké, pískavé, šustivé zvuky a mluvíme o vysoké frekvenci. Pro popis výšky frekvence slouží jednotka hertz se zkratkou Hz. Nízké frekvence jsou přibližně do 500 Hz (neboli 500 kmitů za sekundu). Střední frekvence, kam patří i lidský hlas, je 500 – 4000 Hz; je-li frekvence vyšší, mluvíme o vysoké frekvenci. Lidské ucho dokáže vnímat zvuky ve frekvenčním rozsahu cca 16 – 22 000 Hz. Zvláště horní hranice je však velmi individuální a navíc se obvykle snižuje s věkem.

Druhá zmiňovaná vlastnost zvuku – síla – je vlastně hlasitostí. Čím více (s větší amplitudou) se zvuk chvěje, tím hlasitější je zvuk.

Jak vzduch rozechvět?

Elektrický zvukový signál, který produkuje zvuková karta, je tedy nutné převést na chvění vzduchu, a to s patřičnou frekvencí a hlasitostí. K tomu slouží zařízení zvané reproduktor. To je vlastně membrána (kruhová nebo eliptická, vyrobená většinou z tvrdého papíru), na které je ze zadní strany umístěna cívka obklopená permanentním magnetem. Když cívkou prochází elektrický proud, generuje elektromagnetické pole, a to se „přetahuje" s magnetem; tím cívka, a tedy i membrána reproduktoru kmitá příslušnou frekvencí a s odpovídající výchylkou (silou), čímž rozechvívá vzduch.

Naneštěstí však z jistých fyzikálních příčin nedokáže jeden jediný reproduktor kvalitně reprodukovat celou šíři slyšitelného frekvenčního spektra. Proto se dělají reproduktory různých velikostí. Malé reproduktory s průměrem membrány do 6 cm jsou určeny pro vyšší frekvence, hlubokotónové reproduktory mají průměr membrány nad 15 cm. Středotónový reproduktor je pak něco mezi těmito dvěma reproduktory. Lepších výsledků než s jedním reproduktorem tedy dosáhneme, umístíme-li do jedné krabice dva (nebo tři) reproduktory a necháme je, aby každý z nich reprodukoval takové frekvence, které umí nejlépe (stará se o to jednoduché elektrické zařízení, kterému se říká výhybka). Takovéto krabici pak říkáme reprosoustava.

Zvláštní kategorií reprosoustav jsou tzv. subwoofery. To jsou reprosoustavy určené výhradně pro reprodukci těch nejnižších tónů, se kterými mají normální reproduktory problémy (frekvence pod 200 Hz). Aby byla klasická reprosoustava schopna dobře reprodukovat zvuky s nízkou frekvencí, musí mít velký vnitřní objem, což by v případě počítačových soustav bylo nepraktické.

Abychom dosáhli dostatečné (nebo vyšší) hlasitosti, je třeba, aby elektrický signál, který je přiváděn do reproduktoru, byl dostatečně silný. Jelikož však zvukové karty takto silný signál neposkytují, musí být reprosoustavy připojeny k zesilovači, nebo musí zesilovač přímo obsahovat. V takovém případě mluvíme o aktivních reprosoustavách, což je naprostá většina reprosoustav pro počítače.

Několik rad, jak poznat dobré reprosoustavy

i

- dvoupásmové jsou lepší než jednopásmové;
- hodně lze poznat z velikosti – obecně platí, že čím větší, tím lepší, protože větší reprosoustavy dokáží lépe zahrát nízké tóny;
- podstatná je i velikost subwooferu; s dobrým subwooferem nemusí být klasické reprosoustavy tak velké;
- důležitý je také materiál – tenká plastová stěna reprosoustavy hodně vibruje, což škodí zvuku; lepší jsou reprosoustavy se stěnami z dřevotřísky.

Umění vytvořit prostor

Lidské ucho má kromě schopnosti poznat frekvenci a hlasitost zvuku také schopnost lokalizovat zdroj zvuku. Poznáme nejen to, zda zvuk přichází zprava, nebo zleva, ale i to, zda je zdroj zvuku nahoře, či dole, vzadu, nebo vpředu, a také to, jak je asi daleko. Nauka o tom, jak vytvořit zvukový prostor, je již poměrně dobře zvládnutá a dostala se také do počítačů. Za použití kvalitní zvuko-

vé karty lze již zvládnout poměrně hodně se dvěma reproduktory (umějí to např. systémy EAX nebo A3D), ovšem mnohem lepší variantou je mít více reproduktorů. Ke dvěma předním reprosoustavám se přiřazují ještě dvě zadní (systém 4.1 – čtyři reprosoustavy a subwoofer). Dalším vylepšením je systém 5.1, který má navíc centrální reproduktor, jenž se umisťuje na monitor. S tímto seskupením se také můžeme setkat v souvislosti se systémem domácího kina Dolby Digital 5.1, který se používá u DVD.

Co je k využití tolika reprosoustav zapotřebí? Především je to DVD mechanika, software a film, který je v tomto systému nahrán. Anebo to může být hra, která takový zvukový systém dokáže využívat. Dále potřebujeme zvukovou kartu schopnou se systémem pracovat a vybavenou výstupy, jež umožňují propojení s reproduktorovým systémem. Karta může mít buďto výstupy pro všechny reproduktory (tři stereokonektory), nebo výstup digitální (v takovém případě musí reproduktorový systém obsahovat vestavěný dekodér).

Sluchátka, nebo reprosoustavy?

Jaké máme tedy možnosti? Nejjednodušší variantou jsou sluchátka. Ta mají své výhody – jejich použití nikoho neruší, za relativně nízkou cenu můžeme mít poměrně kvalitní reprodukci zvuku. Pokud však chceme mít větší pohodlí, jestliže hodlá poslouchat ještě další osoba nebo pomýšlíme-li na složitější systém s více než dvoukanálovým zvukem, jsou nezbytné reprosoustavy.

Je to jako ve všem – za více peněz více muziky. Hodně levné reprosoustavy lze pořídit již za 250 korun, ale nelze očekávat o mnoho lepší zvuk, než je zvuk kvality „tranzistorového rádia". Přibližně za 700 korun však můžeme mít dvoupásmové reprosoustavy (dvoupásmové = se dvěma reproduktory), které už nabízejí podstatně lepší zvuk. Doporučit můžeme i sestavu se subwooferem. I v případě malého, jednoduššího subwooferu je totiž zvuk sestavy lepší, a to hlavně v nízkých frekvencích. Takovéto sestavy jsou tedy obzvlášť vhodné, pokud sledujete filmy nebo hrajete hry. Fandové do filmů na DVD nebo do her ocení vícekanálový reproduktorový systém. Není však třeba kvůli tomu platit příliš mnoho, poměrně dobrý systém je k dostání již za 3000 Kč.

Avšak ani v případě kvalitnější sestavy se subwooferem nelze předpokládat, že dosáhneme síly a kvality zvuku, s jakou se lze setkat např. v dobrém kině. Pro takový zvuk by bylo zapotřebí mít dobrý zesilovač, solidní hi-fi reprosoustavy a velký a výkonný subwoofer. Pořizovací cena takového kompletu je však již v řádu desetitisíců korun.

Vědět, kam je umístit

Uživatelé počítačů velmi často zanedbávají umístění reproduktorů. Pro docílení dobrého zvuku i prostoru by mělo být zachováno několik základních pravidel:

– reprosoustavy by měly být natočeny vždy k posluchači;
– vzdálenost reprosoustav od posluchače by měla být shodná se vzdáleností reprosoustav od sebe;
– reprosoustavy by měly být ve výšce hlavy, nebo by aspoň měly být nakloněny směrem nahoru;
– důležité také je, aby reprosoustavy stály pevně a aby mezi nimi a posluchačem nestály jiné předměty.

Zmíněná pravidla však neplatí pro subwoofer, který lze umístit v zásadě kamkoliv, nejlépe pod stůl nebo do rohu místnosti, aby nepřekážel. Pro jeho dobrou účinnost je možné vyzkoušet několik míst nebo jen různá natočení.

Knoflíky, tlačítka a konektory

Podle složitosti jsou reproduktorové sestavy vybaveny různými ovladači. Všechny jsou opatřeny spínačem a regulátorem hlasitosti (**Volume**). Dalšími ovladači jsou regulátory výšek či hloubek (označeny **Treble** a **Bass**). Knoflík s označením „**Balance**" slouží k vyvážení úrovně hlasitosti mezi pravou a levou reprosoustavou.

Vícekanálové systémy pak mají další regulátory pro nastavení hlasitosti subwooferu, centrální reprosoustavy a reprosoustav zadních.

Tlačítko **Mute** může být užitečné v případě, že chcete zvuk okamžitě umlčet. Užitečný je také výstup pro sluchátka. Některé reprosoustavy mají také různé 3D funkce, které mají za cíl emulovat prostorový zvuk; jejich použitelnost však bývá velmi malá.

Dobrý výběr při nákupu a správné umístění se vyplatí. Požitek z filmu nebo hry s kvalitní zvukovou kulisou je o poznání lepší.

Jaroslav Smíšek

Smartphone hodný svého jména

Před několika měsíci jsem vám představila poměrně zajímavou kombinaci PDA s mobilním telefonem v podobě Eurotel DataPhonu či T-Mobile MDA. Jednalo se o klasický PDA s integrovaným telefonním modulem. Tento přístroj vzbudil zaslouženou pozornost, ale měl poměrně velký handicap v rozměrech.

Ať chceme, nebo ne, rozměry PDA jsou v době osmdesátigramových telefonů poněkud nepatřičné. Jistě, DataPhone toho umí mnohem víc než nějaký mrňavý telefon – přesto je takovýto produkt určen pro poměrně úzkou skupinu lidí. Přesto stále více lidí po kombinaci mobilního telefonu s funkcemi PDA touží. A právě pro ně je tu Eurotel Smartphone (o uvedení své verze uvažuje i T-Mobile), přístroj zvenku vypadající jako klasický mobil, uvnitř ovšem téměř čistokrevný PDA. Pravda, rozměry jsou trochu větší, než bývá zvykem – 120 x 50 x 23,5 mm a 126,5 gramu. Ve skutečnosti je však jen o malý kus větší než populární Nokia 7650 a navíc se může pochlubit aktivním displejem o velikosti 34 x 44 mm, pracujícím v příjemném rozlišení 176 x 220 obrazových bodů při zobrazení až 65 536 barev. Prohlížet na tomhle přístroji obrázky skutečně není problém.

Hodí se k telefonování

Možná tento nadpis zní trochu podivně, ale prozatím většina kombinací PDA s telefonem měla největší problém právě v této základní funkci. Tyto kombinace totiž měly dotykový displej a často jim chyběla klasická telefonní tlačítka – někomu zavolat tak znamenalo vytáhnout dotykové pero a složitě hledat. Smartphone vypadá zvenku jako běžný telefon – pod displejem najdeme dvě softwarová tlačítka, klávesy se zeleným a červeným telefonem a také dvanáct kláves alfanumerických. Kromě dalších tlačítek zde najdeme ještě pětisměrný joystick, umožňující listovat menu a nabídkami a potvrzovat volbu.

Pravé softwarové tlačítko slouží pro přístup k telefonnímu seznamu, takže adresář nemusíte nikde složitě hledat. Velmi zajímavě funguje vyhledávání: jak stiskáte písmenka na klávesách, Smartphone automaticky vybírá z kontaktů v paměti ty, které je obsahují. Nezáleží na tom, na jakém místě kontakty jsou, a tak se nemusíte trápit tím, zda máte jména přátel uložena pod jménem, nebo pod příjmením. Přístroj bohužel takto komfortně pracuje jen s interním seznamem, nikoli se seznamem na SIM kartě, ale přesto by byla hrubá chyba záznamy v paměti telefonu nepoužívat. Adresář je totiž velmi komfortní a kromě jména a příjmení je tu dalších 42 položek, kam se dají zaznamenat např. údaje o narozeninách a výročí či jména dětí. Přitom kapacita kontaktů není (stejně jako u kalendáře) omezena jinak než celkovou volnou pamětí přístroje – z celkových 13 MB je pro vaše data k dispozici asi 7,5 MB.

Windows i na telefonu?

Stejně jako zmíněný DataPhone je i Smartphone postaven na operačním systému z dílny Microsoftu. Uživatelé se tak pohybují v důvěrně známém a graficky povedeném prostředí. Navíc velká část aplikací pro PDA s PocketPC 2002 bude fungovat i na Smartphonu, a tak již nyní si můžete do svého telefonu stáhnout mnoho programů, které přidají libovolnou funkci. Můžete si tak zahrát graficky propracované hry, jako je tenis, golf nebo klasická střílečka Invasion. Další programy, ale i obrázky či vyzvánění si můžete ukládat na paměťovou kartu, protože na boku je slot pro kartu MMC/SD.

Ovšem aniž byste cokoli stahovali a hledali, je Smartphone vybaven Internet Explorerem s podporou pro WAP stránky i pro klasické stránky WWW, včetně skriptů. S přáteli si můžete popovídat prostřednictvím Windows Messengeru, hudbu nebo video si můžete přehrát v Media Playeru a prostřednictvím Inboxu můžete odesílat SMS zprávy, e-maily a také zprávy MMS (Eurotel dodává i přídavný foťáček). Nechybí ani prográmek pro základní práci s uloženými obrázky.

Díky aplikaci ActiveSync, kterou uživatelé PocketPC také dobře znají, je navíc možné všechny údaje v telefonu synchronizovat s počítačem – záznamy v kontaktech, kalendáři, úkolech či e-mailové zprávy se tak mohou automaticky sladit s tím, co máte v Outlooku. Synchronizace je možná i prostřednictvím GPRS na dálku, pokud ve firmě používáte Microsoft Mobile Information Server a Microsoft Exchange Server. Ze své schránky můžete e-maily stahovat (zase prostřednictvím GPRS) také pomocí protokolů POP3 nebo IMAP4 a nastavit, jak velké zprávy se mají stahovat (nebo např. nastavit, že se vůbec nemají stahovat přílohy). Oproti DataPhonu chybí ve výbavě prohlížeče formátů Word a Excel, pokud vám však někdo v příloze pošle fotografii nebo jiný obrázek, můžete si je prohlédnout přímo na Smartphonu. Koupit už se dá také prohlížeč prezentací zpracovaných v PowerPointu.

Velmi dobrá kombinace

Eurotel Smartphone je opravdu mocným nástrojem. V balení získáte také kabel pro propojení s počítačem (USB) a příslušný software, navíc je zde IrDA port, bohužel však chybí technologie Bluetooth. Oproti klasickým PDA s PocketPC je funkčnost Smartphonu sice mírně omezena (absence Wordu a Excelu), ale tento nedostatek je vyvážen především jednoduchým přístupem k funkcím klasického telefonu. Pokud tedy potřebujete organizovat čas na cestách, číst si e-maily, občas navštívit nějakou tu WWW stránku a pochopitelně telefonovat, mohl by Eurotel Smartphone být pro vás více než zajímavou volbou.

Michaela Kloudová

Operátoři lákají na tarify

Všichni tři čeští operátoři v posledních týdnech nabídli ve své nabídce novinky. Mají jedno společné – snaží se nalákat uživatele předplatních karet na klasické tarify s měsíčním paušálem. Nejagilnější jsou Eurotel a Oskar.

Pro operátora je to zajímavější, má každý měsíc své jisté. A co nabízí zákazníkům? Láká je na výhody, především na nižší ceny než u předplatních karet a také na výhodnější datové přenosy.

Eurotel pro internetové individualisty

Největší český operátor přišel se dvěma poměrně revolučními programy. Tarif Eurotel Individual je založen na tom, že každý si sestaví na míru to, co potřebuje. Pokud si jej zvolíte, musíte měsíčně utratit minimálně 150 Kč (bez DPH) a je celkem jedno, zda tuto částku rovnou protelefonujete, nebo zda si zvolíte určité balíčky služeb, za něž zaplatíte. Pokud byste za měsíc provolali méně než 150 Kč, přijde vám faktura na 150 Kč; pokud provoláte víc, zaplatíte jen to, co jste skutečně provolali. Za každou „cihlu" ve svém vlastním paušálu tak zaplatíte určitou částku a sestavíte si tak i výši měsíčního paušálu. A jak to funguje?

Chcete mít třeba padesát volných minut (za ně zaplatíte paušál 295 Kč bez DPH), k tomu chcete například padesát volných SMS (za 100 Kč) a deset MMS (za 85 Kč), nakonec přihodíte ještě 20 minut na WAP (za 45 Kč) a máte tu měsíční částku 525 Kč, v níž jsou všechny vyjmenované služby zdarma. Pochopitelně tohle je jen příklad a vy si můžete vybrat jen volné SMS (i pět set volných SMS za 750 Kč), nebo jen hovory apod. Pokud za měsíc provoláte více, než jste si „určili", nebo použijete službu, kterou v balíčku vůbec nemáte, bude to účtováno tzv. základní sazbou – volání 6 Kč za minutu (kamkoli v ČR, kdykoli), SMS 2,50 Kč, MMS 9,50 Kč apod. Kompletní ceník najdete opět na stránkách Eurotelu.

Druhou novinkou je Eurotel Data Nonstop, tarif, který vám umožní připojit se prostřednictvím GPRS k internetu i k WAP za 1000 Kč měsíčně (bez DPH). Přitom neplatíte ani za dobu připojení, ani za přenesená data. Přitom pokud zvolíte kombinaci Data Nonstop a Individual, splníte měsíčním paušálem povinnost utratit 150 Kč a máte možnost telefonovat či posílat SMS (za základní sazbu) a surfovat na internetu (v rámci paušálu). Rychlost připojení závisí především na telefonu (nebo na GPRS modemu), který používáte. Při podpoře 4 + 2 kanálů (viz minulá poradna) je rychlost stahování asi o 15 % nižší než u klasického modemu, výrazně pomalejší je pouze směr od uživatele do internetu (odesílání e-mailů, tvorba WWW stránek apod.). Stabilita spojení byla u mě dokonce lepší než u klasické, vytáčené linky. Pokud tedy většinou jen prohlížíte stránky a neposíláte velké e-maily, může Data Nonstop nahradit klasické připojení.

Oskar spojuje přátele

Eurotel vsadil na Individual, Oskar naopak nabízí zvýhodnění ve skupině. Již dlouho funguje služba Moje NEJ, umožňující vybrat si pět čísel v síti Oskar a za měsíční paušál 20 Kč (bez DPH) na ně volat o 1 Kč levněji. Novinkou je služba Moje jednička – ta nabízí spojení dvou telefonů pomocí registrační SMS do páru. Své jedničce (ať už je to partner, rodiče, nebo kamarád) pak můžete volat po celý den za 1,50 Kč. Přitom neplatíte žádný měsíční paušál a za aktivaci této služby zaplatíte 200 Kč.

Pro větší skupinu je tu potom služba Moje rodina, umožňující spojit do skupiny až čtyři telefony – všechny jsou placeny prostřednictvím jednoho účtu. V druhém případě si tak musíte hodně věřit. Ve skupině mohou být maximálně dva telefony s jedním z tarifů Řekni mi, Povídej a Nezavěšuj a dále až telefony se speciálním tarifem Junior (opět nikdo nezkoumá, kolik je jeho uživateli let). Tento tarif stojí měsíčně 50 Kč, volání do Oskaru 4 Kč, do ostatních sítí 5 Kč, SMS 1 Kč. Za aktivaci služby zaplatíte 100 Kč, v rámci „rodiny" pak voláte za 1,50 Kč.

Všechna zvýhodnění jsou určena jen pro tarify nové generace (Řekni mi, Povídej a Nezavěšuj), a tak k nim máte možnost využívat i služeb FlexiLimit (vlastní nastavení maximální částky za měsíc) a Aktuální stav účtu (víte, kolik už jste provolali). Zvýhodněná volání se nezapočítávají do volných minut a žádnou z těchto tří služeb nelze kombinovat. To znamená, že k telefonu patřícímu do Mojí rodiny si nelze pořídit Moji jedničku apod.

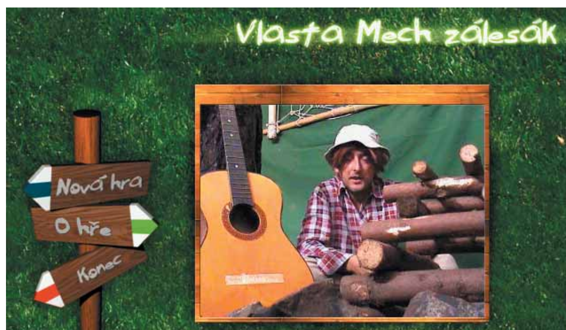
Michaela Kloudová

Hity PPK CD 11/2003

Vítáme vás u jedenáctého CD v roce 2003. Hlavním tématem tohoto CD je pořádek v počítači. Desítky užitečných programů najdete v šesti rubrikách: Pořádek, Počítač, Ochrana, Hry, Antiviry a Servis.

Speciální CD v příštím čísle

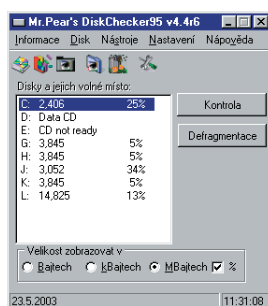
V příštím čísle časopisu Počítač pro každého (jde o č. 12/2003, které vychází 18. 6.) najdete plnou verzi multimediálního CD nazvaného *Zálesák*. Více si o tomto zajímavém titulu můžete přečíst na stránce 8.

DiskChecker95

freeware

Program DiskChecker95 slouží k nalezení přebytečných, velkých či opakujících se souborů na disku. Přebytečnými soubory mohou být například tzv. odkládací soubory aplikací (také známé jako soubory dočasné), různé záložní kopie souborů apod. DiskChecker95 tyto soubory identifikuje (podle přípon) a nabídne jejich pohodlné odstranění.

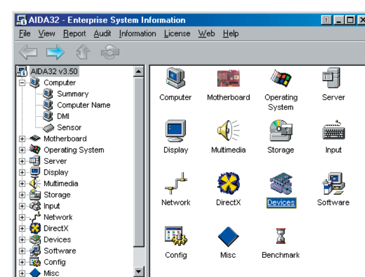

rubrika na CD: programy/pořádek

AIDA32 3.50

freeware

AIDA je program, který dokáže zjistit podrobnosti o vašem počítači. Řekne vám, jaký máte procesor (typ, frekvence apod.), jak velkou máte operační paměť, jakou máte grafickou kartu, jak velký je pevný disk apod. Výsledné informace můžete buď vytisknout, nebo uložit do formátu HTML, CSV či XML.

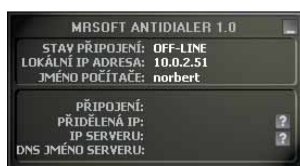

rubrika na CD: programy/počítač

MRSOFT Antidialer 1.0

freeware

Jde o nový program, který je určen k ochraně před tzv. dialery (dokáže tedy zabránit skrytému přesměrování telefonického připojení na drahé číslo). Pokud se k internetu připojujete prostřednictvím mobilního telefonu, raději počkejte na verzi 1.1, která bude uvolněna v nejbližší době (viz internetové stránky).

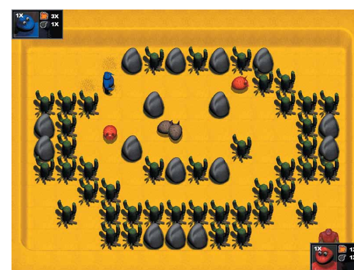

rubrika na CD: programy/ochrana

Bombič

freeware

Bombič je hra typu Bomberman a Dynablaster. Obsahuje rozsáhlou příběhovou část a samozřejmě tzv. „deathmatch". Lze hrát až ve čtyřech hráčích na jednom počítači, a to jak deathmatch, tak i příběhovou část, která je zaměřena zejména na zabíjení různých nebezpečných monster.

rubrika na CD: programy/hry

Vietcong

hratelná demoverze

Přinášíme vám českou verzi hratelné singleplayer demoverze Vietcong. Jde o novou 3D akční hru od českého týmu Pterodon. Hra se odehrává ve Vietnamu (v roce 1967, v době vietnamské války). Stanete se velitelem speciálního týmu, který bude muset projít dvacet misí. V této demoverzi si můžete vyzkoušet misi Crash in the Jungle.

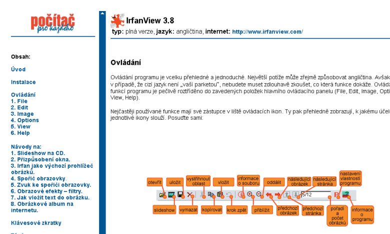

rubrika na CD: programy/hry

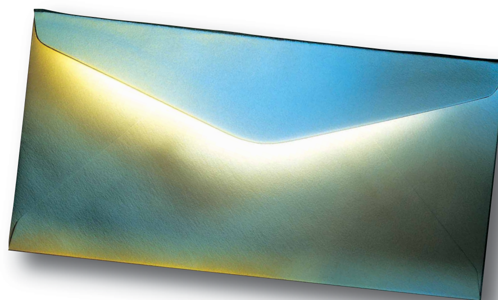
IrfanView – návod

zdarma

Od začátku tohoto roku pro vás připravujeme podrobné české návody, jejichž hlavním cílem je pomoci vám pochopit ovládání anglických programů. Tyto návody mají u vás velký úspěch, a tak v jejich tvorbě nadále pokračujeme. Dnes vám přinášíme návod na použití programu IrfanView.

rubrika na CD: PPK plus/návody a články

Prosím o radu, jak v tabulce, kterou přikládám v příloze, zadat vzorec tak, aby součet buněk F11 + G12 byl v buňce F12, F12 + G13 = F13, F13 + G14 = F14, F14 + G15 = F15 atd.

Pro potřebný vzorec s výhodou využijte funkci KDYŽ. Do buňky **F12** zadejte vzorec

=KDYŽ(G11<>0;F11+G11;“ ”),

který zajistí, aby se do buňky F12 sčítaly hodnoty buněk G11 a F11 jen tehdy, když do buňky G11 zadáte nějakou hodnotu. Pak stačí obsah buňky F12 zkopírovat do všech buněk tabulky ve sloupci F.

F7 | fx =KDYŽ(G7<>0;E7+G7;" ")

	B	C	D	E	F	G
2	**SPZ**		**Jméno řidiče**			
3				Stav tachometru		Počet ujetých km
4	Datum	Odkud - kam	Důvod	Počáteční [km]	Konečný [km]	[km]
5		Přenos		12000	12000	
6	1.3.2003	XXX	YYY	12000	12061	61
7	4.3.2003	XXX	YYY	12061	12096	35
8	5.3.2003	XXX	YYY	12096	12128	32
9	6.3.2003	XXX	YYY	12128	12176	48
10	11.3.2003	XXX	YYY	12176	12401	225
11	11.3.2003	XXX	YYY	12401	12641	240

Obr. 1

Pro větší přehlednost doporučuji sloupec *stav počitadla km* rozdělit na dva – na stav počáteční a na stav koncový (obr. 1). Počáteční stav ve sloupci E (např. E12) se převádí vzorcem **=KDYŽ(F11<>0; F11;“ ”)** z buňky sloupce F na předchozím řádku; koncový stav ve sloupci F se počítá vzorcem **=KDYŽ(G12<>0;E12+G12;“ ”)** jako součet buněk ze sloupců E a G na témže řádku.

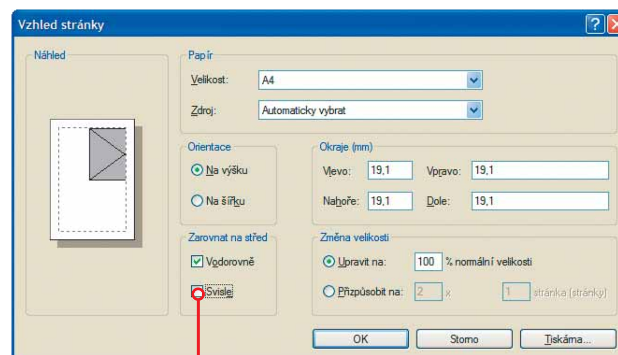
Vzorce je možno samozřejmě upravit i tak, aby uživatel zadal konečný stav tachometru a aby tabulka dopočítala počet ujetých kilometrů. Vzorec ve sloupci G by pak vypadal takto:

=KDYŽ(F12<>0;E12+F12;“ ”)

-ihe

V programu Malování potřebuji vytisknout obrázek do horní části stránky, obrázek se bohužel stále tiskne doprostřed.

Z nabídky **Soubor** vyberte příkaz **Vzhled stránky**. V dialogovém okně vyhledejte část *Zarovnat na střed* a zrušte zaškrtnutí položky **Svisle** (obr. 2).

Obr. 2

počítač pro každého

čtrnáctideník
Toto číslo vyšlo 4. 6. 2003 v nákladu 64 700 výtisků.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.
Jednatel: Ing. Pavel Filipovič
Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Milan Loucký
Šéfredaktor: Ivan Heisler
Redakce (redakce.ppk@vogel.cz): Norbert Gulevič, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Richard Straberger, Miroslav Ziegler
Inzerce (inzerce.ppk@vogel.cz): Zuzana Hošková, tel.: 225 018 762, fax: 225 018 500
Grafická úprava: DTP Vogel
Externí spolupracovníci: Marie Franců, Michaela Kloudová, Jiří Lapáček, Anna Nováková, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Michal Smejtek, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler
Osvit a tisk: Reproprint, s. r. o.
Předplatné: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.)
fax: 225 018 900, abonence.ppk@vogel.cz
Předplatné a inzerce na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, P. O. Box 169, 830 00 Bratislava 3, tel./fax – administratíva: +421 2 44 45 46 28, predplatné: +421 2 44 45 06 97, 44 45 45 59, e-mail: magnet@press.sk, http://www.press.sk
Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: síť dceřiných společností PNS, a. s., a MediaPrint & Kapa Pressegroso, s. r. o. **Na Slovensku:** Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Vydavatelství
Vogel Burda Communications s. r. o.
Sokolovská 73
186 21 Praha 86
IČO 45280681
vydává časopisy CHIP, IT-NET, LEVEL, MEDIAshop, Počítač pro každého, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ.
Dočasně sídlíme na adrese
Na Florenci 19, 110 00 Praha 1,
v budově České typografie, recepce A, 5. patro.

Pro prohlížení a katalogizování obrázků používám Zoner Media Explorer. Zobrazím-li v okně názvy souborů, jsou obrázky z digitálního fotoaparátu označeny růžovou barvou. Proč?

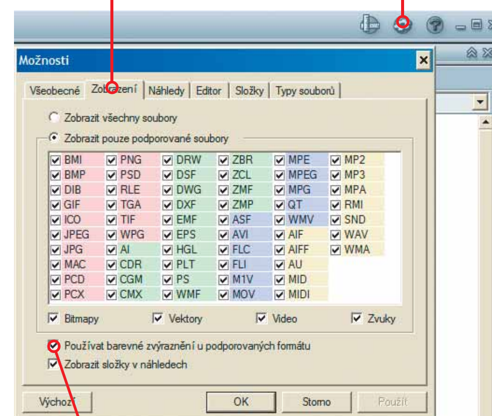
Zoner Media Explorer 5.0 nabízí pro rychlejší orientaci barevné rozlišení podle typu souboru.

Bitmapové obrázky (do této skupiny patří i obrázky z digitálních fotoaparátů) jsou označovány růžovou, vektorové obrázky jsou označovány zelenou, soubory s videonahrávkami jsou světle modré a zvukové nahrávky jsou žluté.

Toto zvýraznění se objevuje při zobrazení názvů souborů.

Obdrželi jsme vyjádření Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých k článku Počítač a zrakové postižení, který vyšel v PPK č. 8/2003. Zástupci této organizace vyjádřili výhrady k některým částem tohoto článku. Dohodli jsme se, že poskytneme prostor v časopisu i jim a uveřejníme sérii článků na dané téma, jejichž obsah budou tvořit pracovníci této organizace. Jsme toho názoru, že problematika využití osobního počítače jako významného pomocníka zdravotně postižených si více prostoru v našem časopisu zaslouží.

Nechcete-li toto zvýraznění zobrazovat, můžete jej vypnout. V záhlaví okna klikněte na ikonu **Možnosti**. V dialogovém okně se ujistěte, že pracujete na kartě *Zobrazení*. Poté zrušte na kartě zaškrtnutí položky **Používat barevné zvýraznění u podporovaných formátů** a klikněte na tlačítko **OK** (obr. 3).

Obr. 3

inzerce

Příští číslo vyjde 18. června 2003

Kdy nám to jede?

Jízdní řády jsou volně dostupné na internetu, takže vyhledat si spojení třeba z Prahy do Nové Lhoty u Plzně vám zabere jenom malou chviličku. My vám ukážeme adresy, kde hledat, a také vám poradíme, jak vyhledávat.

OPhotoNow

Tento program jsme vám poskytli na PPK CD a jistě by byla škoda nepředstavit vám jeho možnosti, které jsou nemalé. Kromě prohlížení fotografií můžete prostřednictvím něj např. také vytvořit zcela originální šetřič obrazovky a publikovat své fotografie na internetu.

Malý počítač s dálkovým ovládáním

Osobní počítač s malými rozměry doplněný o dálkové ovládání jistě zaujme mnohé domácí uživatele. Otestovali jsme také levný notebook s cenou 36 502 Kč včetně DPH a zajímavý minidiskový přenosný přehrávač hudby.

Speciální CD v příštím čísle!

V příštím čísle časopisu Počítač pro každého najdete plnou verzi multimediálního CD nazvaného Zálesák. Více si o tomto zajímavém titulu můžete přečíst na stránce 8.

Seznam inzerentů

PŘEDPLAŤTE SI počítač pro každého

Vystřihněte nebo okopírujte a zašlete na adresu: **V ČR: Vogel Burda Communications s. r. o., Počítač pro každého, P. O. BOX 77, 186 21 Praha 8**
V SR: MAGNET-PRESS Slovakia, s. r. o., Teslova 12, P. O. BOX 169, 830 00 Bratislava 3

Firma

Jméno a příjmení

Ulice, číslo

PSČ Obec

IČO DIČ

Číslo účtu

U sporožira uveďte specifický symbol.

Telefon/fax

E-mail

☐ Nepoužívejte prosím moji adresu pro další obchodní nabídky.

Objednávám předplatné
POČÍTAČ PRO KAŽDÉHO
(zaškrtněte prosím jednu z možností):

☐ **Celoroční s CD-ROM** (24 sešitů, 24 CD-ROM a dárek navíc – **pouzdro na 24 CD**) za **1092 Kč / 1596 Sk**

☐ **Celoroční s CD-ROM** (24 sešitů, 24 CD-ROM a dárek navíc – **pořadač**) za **1092 Kč / 1596 Sk**

☐ **Celoroční s CD-ROM pro školy** (na kuponu musí být adresa a razítko školy) za **888 Kč (jen v ČR)**

☐ **Celoroční s CD-ROM** (a dva dárky navíc – **pořadač a pouzdro na 24 CD**) za **1182 Kč / 1716 Sk**

☐ **Celoroční s CD-ROM** (a tři dárky – **pořadač, pouzdro na CD a karty Jak na to**) za **1292 Kč / 1836 Sk**

☐ **Celoroční bez CD-ROM** (24 sešitů) za **684 Kč / 936 Sk**

☐ **Pololetní s CD-ROM** (12 sešitů, 12 CD-ROM) za **582 Kč / 864 Sk**

☐ **Pololetní bez CD-ROM** (12 sešitů) za **360 Kč / 528 Sk**

Objednávám od čísla Počet kusů každého čísla

(Objednávat lze od čísla 13/03 nebo pozdějších.) 11/03

Kupon je platný pouze do 17. 6. 2003

ZPŮSOB PLATBY (jen v ČR)

☐ Poštovní poukázkou „A-V" nebo proplacením zálohové faktury, kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.

☐ Převodem z bankovního nebo sporožirového účtu na náš účet 481841803/0300 u ČSOB Praha 1.

Po obdržení zálohové faktury zkontrolujte správnost všech uvedených údajů, aby vám mohl být zaslán správně vyplněný daňový doklad. Zjištěné rozdíly nám ihned sdělte na tel.: 225 018 944, 225 018 946, fax: 225 018 900, e-mail: abonence.ppk@vogel.cz.
Zálohové faktury nám nevracejte!

SPÔSOB PLATBY (iba v SR)

Časopis môžete uhradiť priamo zloženkou typu C. Paličkovým písmom vyplňte zloženku, suma musí zodpovedať cene, ktorá je uvedená na tejto stránke. Iné sumy nemôžeme akceptovať. Úhrady zabezpečujte len prostredníctvom pošty, nie bankovým prevodom. Do správy pre prijímateľa uveďte názov časopisu.
Objednávky a zloženky typu C zásadne zasielajte na adresu:
MAGNET PRESS SLOVAKIA, s. r. o.
Teslova 12, P. O. BOX 169, 830 00 Bratislava 3
Naše tel. čísla: +421 (2) 44 45 46 28, 44 45 45 59, 44 45 06 97
e-mail: magnet@press.sk

Datum Podpis